

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

จดหมาย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ทบ 2002/4457

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ค.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

/ ตุลาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องขอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวบังอร ไชยเผือก นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในความควบคุมดูแลของ รศ.ศภา บุญเรือง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/3๕๙๑

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ด.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

๑ ตุลาคม 2544

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน คร.เพ็ญพิสุทธิ์ ใจสนิท

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวบังอร ไชยเผือก นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในความควบคุมดูแลของ รศ.ผกา บุญเรือง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/261๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

1 ตุลาคม 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ พรสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แก้วไครยย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวบังอร ไชยเผือก นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในความควบคุมดูแลของ รศ.ศภา บุญเรือง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/2705

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

๕ พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาววันทนา อโศกสกุล
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวบังอร ไชยเผือก นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ผลการใช้โปรแกรมพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในความควบคุมดูแลของ รศ.ผกา บุญเรือง ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปริษาสุสาน
โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 5 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่
12 พฤศจิกายน 2544

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/2769

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

13 พฤศจิกายน 2544

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวอภิญญา ตั้งสุขเกษมสันต์ ผู้จัดการโรงเรียนเมธีอิมมาคุเลตคอนเวนต์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวบังอร ไชยเผือก นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลการใช้โปรแกรมพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในความควบคุมดูแลของ รศ.ผกา บุญเรือง ประธานกรรมการ มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2544

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่

1. ผศ.ดร.สมคิด บุญเรือง	ประธานกรรมการประจำหลักสูตร
ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
วิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. รศ.ดร.อรพรรณ พรสีมา	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ก

จดหมาย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

**โปรแกรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

นางสาวบังอร ไชยเผือก

นิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยบูรพา

คู่มือการใช้โปรแกรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

คำชี้แจง

รูปแบบโปรแกรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณนี้ ประกอบด้วยชุดการพัฒนาทั้งสิ้น 12 ชุด แต่ละชุดใช้เวลาในการพัฒนาครั้งละ 60 นาที เป็นโปรแกรมที่สามารถนำไปใช้ได้กับกลุ่มบุคคลที่สามารถคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ เป็นนามธรรมได้แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ในการนำไปใช้ในแต่ละครั้งผู้ดำเนินกิจกรรมอาจประยุกต์หรือเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ ที่เหมาะสมกับความสนใจของผู้ร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งก็ได้

สำหรับระยะเวลาในการใช้โปรแกรมแต่ละขั้น หรือในแต่ละกิจกรรม นั้นอาจมีการยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นใน ขณะปฏิบัติกิจกรรม

ข้อควรปฏิบัติ ในการนำโปรแกรมพัฒนาความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณนี้ไปใช้ ผู้สอนควรพยายามทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกใน การคิดให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในครั้งแรก ๆ อาจพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมัวคิดไม่ ค่อยเป็นระบบ ผู้ดำเนินกิจกรรมต้องพยายามกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคิดด้วยวิธี การต่าง ๆ ที่สำคัญผู้ดำเนินกิจกรรมต้องมีความอดทนในการรอให้ผู้เรียนคิด ไม่รีบ ร้อนเร่งรัด เพราะถ้าจะฝึกให้คนรู้จักคิด เราต้องให้เวลาเขาคิด

บงอร ไชยเผือก

กิจกรรมที่ 1

102

“ปฐมนิเทศ..เปิดใจให้คิด”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้สร้างความคุ้นเคยกันมากขึ้น ได้สำรวจตรวจสอบตนเอง รู้จักใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เข้าใจตนเอง สามารถเปิดเผยตนเอง รวมทั้งเข้าใจและยอมรับถึงความแตกต่างของผู้อื่นตามความเป็นจริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศที่ดี เพื่อให้นักเรียนรู้จักและคุ้นเคยกันมากขึ้น
2. เพื่อฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมาย วัตถุประสงค์ ขั้นตอน บทบาทของผู้ดำเนินกิจกรรม บทบาทของสมาชิกและวิธีร่วมกิจกรรมของโปรแกรมพัฒนาความคิดอย่างมี

วิจารณญาณ

แนวคิด

การที่มนุษย์จะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขนั้น จำเป็นต้องรู้จักและยอมรับตนเองและผู้อื่นตามความเป็นจริง มีกระบวนการคิด มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถไว้วางใจในบุคคลอื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

อุปกรณ์

1. บัตรสี
2. กิจกรรม “เปิดใจให้คิด..ชื่อ-ชายคอนโดฯ”
3. แฟ้มและเอกสารการร่วมกิจกรรมครั้งที่ 1
 - วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
 - ขั้นตอนการดำเนินการตามโปรแกรม
 - กฎระเบียบในการเข้าร่วมโปรแกรม
 - วัน/เวลา/สถานที่ในการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง
4. เพลงที่ใช้ในการร้องร่วมกันในตอนท้ายของกิจกรรม
5. เครื่องบันทึกและแถบบันทึกเสียง
6. เครื่องฉายข้ามศีรษะและแผ่นใสประกอบการบรรยาย

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีอิมมาคุเลตคอนแวนต์

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

- 1.1 ผู้ดำเนินกิจกรรมทักทายสมาชิกกลุ่ม แล้วให้สมาชิกทุกคนแนะนำตัวทีละคน เช่น บอกชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น เรียนอยู่ชั้นอะไร ลักษณะนิสัยเป็นคนอย่างไร เป็นต้น หลังจากนั้นผู้ดำเนินกิจกรรมจึงแนะนำตัวอย่างเป็นทางการ

2. ขั้นกิจกรรม

- 2.1 ผู้ดำเนินกิจกรรมเล่าเรื่องการซื้อ-ขายคอนโดฯให้ผู้เรียนฟังดังนี้

นาย ก. ได้ซื้อคอนโดมิเนียมห้องหนึ่งราคา 4 แสนบาท วันหนึ่ง นาย ข. เพื่อนรักของนาย ก. ได้มาเยี่ยม รู้สึกชอบใจคอนโดฯ นี้มาก เพราะอยู่ใกล้ที่ทำงาน จึงขอซื้อโดยให้ราคา 5 แสนบาท นาย ก. ตกลงขายแล้วกลับไปอยู่บ้าน แต่ก็คิดถึงความสะดวกสบายที่อยู่คอนโดฯ ตลอดเวลา นาย ก. จึงขอซื้อคืนจากนาย ข. โดยให้ราคา 6 แสนบาท อยู่ต่อมาไม่นาน นาย ค. ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่นาย ก. เคารพรักได้ย้ายที่ทำงานจากต่างจังหวัดเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ และมาหานาย ก. ที่คอนโดฯ นาย ค. ชอบใจคอนโดฯ ห้องนี้อย่างยิ่ง จึงขอซื้อโดยให้ราคา 7 แสนบาท นาย ก. เกรงใจนาย ค. จึงขายให้แล้วกลับไปอยู่บ้านอีกครั้งหนึ่ง

- 2.2 ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกสถานการณ์การขายคอนโดฯ ให้ผู้เรียนศึกษาและถามผู้เรียนว่า นาย ก. ขายคอนโดฯ ได้กำไร หรือขาดทุนเท่าไร หรือเท่าทุน โดยให้เวลาผู้เรียนแต่ละคนคิดด้วยตนเอง

- 2.3 ให้ผู้เรียนที่ได้คำตอบเหมือนกันรวมกลุ่มกัน กลุ่มที่ได้กำไร ขาดทุน หรือเท่าทุน ถ้าได้กำไร และขาดทุน เป็นเงินไม่เท่ากัน ก็แยกกลุ่มย่อยเพิ่มขึ้นอีก

- 2.4 ให้แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนออกไปแสดงวิธีคิดให้กระจ่างแจ้ง พร้อมทั้งแสดงเหตุผล เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอื่นเข้าใจและยอมรับอย่างเป็นทางการ

- 2.5 ผู้ดำเนินกิจกรรมถามผู้เรียนว่าหลังจากทราบวิธีคิดของเพื่อนในกลุ่มอื่นแล้ว ผู้ใดเห็นด้วยกับวิธีคิดของกลุ่มใด ก็อนุญาตให้ย้ายไปอยู่กับกลุ่มนั้นได้ ถ้าผู้เรียนยังไม่ยอมรับวิธีคิดของกลุ่มใดอย่างเป็นทางการ ก็ยังคงแยกเป็นหลายกลุ่ม และถ้าผู้แทนของแต่ละกลุ่มยังอยากแสดงวิธีคิดให้กลุ่มอื่นยอมรับอีก ก็อนุญาตให้แสดงได้จนสมาชิกของแต่ละกลุ่มไม่คิดเปลี่ยนกลุ่มอีกแล้ว

- 2.6 ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงวิธีคิดให้ผู้เรียนเห็นจริงโดยให้ผู้เรียน 3 คน เป็นนาย ก., ข. และนาย ค. แล้วใช้บัตรที่เป็นอุปกรณ์แสดงการซื้อขายกันจริง

2.7 ผู้ดำเนินกิจกรรมกลุ่มถามสมาชิก 2-3 คน ให้แสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมนี้ให้
บทเรียนหรือให้ข้อคิดอะไรบ้าง

3. ขั้นสรุป

3.1 เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ผู้ดำเนินกิจกรรมกับสมาชิกร่วมกันสรุปสาระสำคัญของกิจกรรม

3.2 ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปความสำคัญของกระบวนการคิดและให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
โปรแกรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วัตถุประสงค์ของ
โปรแกรม ขั้นตอนการดำเนินการ กฎระเบียบ สถานที่ในการดำเนินการจัดกิจกรรม
ครั้งต่อไป ช่วงเวลา ระยะเวลา บทบาทของผู้ดำเนินกิจกรรม บทบาทของ
สมาชิก ซึ่งมีรายละเอียดชี้แจงในเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมครั้งที่ 1

ผู้ดำเนินกิจกรรมอธิบายประกอบฉายแผ่นใส และมีเอกสารประกอบการบรรยาย ดังหัวข้อต่อไปนี้

- วัตถุประสงค์ของโปรแกรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- ขั้นตอนการดำเนินการตามโปรแกรม
- กฎระเบียบในการเข้าร่วมโปรแกรม
- วัน/เวลา/สถานที่ ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง
- บทบาทของผู้ดำเนินกิจกรรม

3.3 ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดเพลง “กำลังใจ” ให้สมาชิกร้องเพลงร่วมกัน ในตอนท้ายผู้
ดำเนินกิจกรรมเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนแง่คิด
ที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

4. ขั้นประเมินผล

4.1 จากการสังเกตความร่วมมือ ความสนใจในการร่วมกิจกรรม จากการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

เปิดใจให้คิด

นาย ก. ได้ซื้อคอนโดมิเนียมห้องหนึ่งราคา 4 แสนบาท วันหนึ่ง นาย ข. เพื่อนรักของ นาย ก. ได้มาเยี่ยม รู้สึกชอบใจคอนโดฯ นี้มาก เพราะอยู่ใกล้ที่ทำงาน จึงขอซื้อโดยให้ราคา 5 แสนบาท นาย ก. ตกงขาแล้วกลับไปอยู่บ้าน แต่ก็คิดถึงความสะดวกสบายที่อยู่คอนโดฯ ตลอดเวลา นาย ก. จึงขอซื้อคืนจากนาย ข. โดยให้ราคา 6 แสนบาท อยู่ต่อมาไม่นาน นาย ค. ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่นาย ก. เคารพรัก ได้ย้ายที่ทำงานจากต่างจังหวัดเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ และมาหานาย ก. ที่คอนโดฯ นาย ค. ชอบใจคอนโดฯ ห้องนี้อย่างยิ่ง จึงขอซื้อโดยให้ราคา 7 แสนบาท นาย ก. เกรงใจนาย ค. จึงขายให้แล้วกลับไปอยู่บ้านอีกครั้งหนึ่ง

“บ้านของฉัน”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและตระหนักถึงความสำคัญของ “บ้าน” และ “ครอบครัว” ในฐานะที่ทุกคนมีบทบาทและหน้าที่ในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของครอบครัวและของสังคม ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดี

วัตถุประสงค์

1. บอกความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวได้
2. บอกบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้
3. อธิบายวิธีการสร้างความสุขในครอบครัวและทำให้บ้านอบอุ่นได้
4. บอกคุณลักษณะของสมาชิกที่ดีในครอบครัวได้
5. ตัดสินใจเลือกทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องสมเหตุสมผลตามข้อมูลที่มีอยู่

แนวคิด

บ้านเป็นจุดเริ่มต้นของการอบรมและการสร้างความเป็นบุคคลของมนุษย์ทุกคน เป็นจุดเริ่มต้นของความรักและความผูกพันอันดีของสมาชิกในครอบครัว เป็นรากฐานของการสร้างบุคคลที่มีคุณภาพหรือปัญหาให้สังคม

อุปกรณ์

- เพลง “บ้านของฉัน”
- กรณีตัวอย่าง “ครอบครัวของโคม”
- บัตรกิจกรรมที่ 1 ครอบครัวของฉัน
- บัตรกิจกรรมที่ 2 บทบาทสำคัญ
- ใบความรู้เรื่อง การสร้างความสุขในครอบครัว
- แบบบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- แบบประเมินทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที
สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีอิมมาคุเลตคอนเวนต์
ขั้นดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมคิดแผนภูมิเพลง “บ้านของฉัน” ให้นักเรียนร้องพร้อม ๆ กัน แล้วสนทนากับนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

- เพลงนี้กล่าวถึงอะไรบ้าง
- สมาชิกในครอบครัวของนักเรียนมีใครบ้าง ใครเป็นหัวหน้าครอบครัว
- สมาชิกในบ้านมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

2. ขั้นกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นรับทราบและกำหนดปัญหา	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง “ครอบครัวของโคม” เมื่อจบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย และเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ • ปัญหาของโคมมีอะไรบ้าง • สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร • ประเด็นปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ต้องแก้ไขคืออะไร • จุดมุ่งหมายในการตัดสินใจที่ถูกทางคืออะไร
ขั้นประมวลข้อมูล	2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญที่ว่า โคมจะตัดสินใจแก้ปัญหาในครอบครัวของเขาอย่างไร จึงจะทำให้ทุกคนมีความรักความผูกพันและเอื้ออาทรต่อกัน ดังนี้ • จากกรณีตัวอย่างมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างไรบ้าง จึงตอบมาอย่างละเอียด • จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียนอย่างไรบ้าง ทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเอง และเกิดขึ้นกับผู้อื่นในสังคม 3. ตัวแทนนักเรียน 1 คน อ่านใบความรู้ เรื่องความสุขในครอบครัว นักเรียนคนอื่นๆ ศึกษาไปพร้อม ๆ กัน แล้วช่วยกันสรุปประเด็นว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างไรบ้าง

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นประมวลข้อมูล	4. ผู้ดำเนินกิจกรรมจดบันทึกผลจากข้อ 2 และข้อ 3 5. นักเรียนทำกิจกรรม “บ้านของฉัน” 6. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน และนักเรียนคนอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม 7. นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่มีต่อครอบครัว
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลที่จดบันทึกไว้นำมาจัดหมวดหมู่ จำแนกเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นแล้วพิจารณาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมีหลักฐานใดยืนยันว่าถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ แล้วจดบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นแสวงหาทางเลือก	9. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือแล้วพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอในการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าไม่พอให้ค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง ตอบเป็นข้อ ๆ ในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	10. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้นระยะยาว และในแง่ของคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดอันดับความสำคัญของทางเลือกและเลือกทางเลือกเพียง 1 ทางเลือก
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	11. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวนใคร่ครวญ พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดใช่หรือไม่
ขั้นลงความเห็น	12. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและเกิดผลดีอย่างแท้จริง

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นลงความเห็น	13. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่มว่าพิจารณาเลือกทางเลือกใด พร้อมอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทางเลือกนี้ 14. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการตัดสินใจของแต่ละคนอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคน แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นสำคัญ 15. นักเรียนทำกิจกรรม “บทบาทสำคัญ” 16. กลุ่มตัวแทนนักเรียน 1-2 คน เสนอผลงาน นักเรียนคนอื่นที่มีความคิดแตกต่างไปจากที่นำเสนอให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. สรุป

3.1 ผู้ดำเนินและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรมเรื่องบ้านแห่งความสุข วิธีการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจโดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปใช้ในการเรียน นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 นักเรียนร้องเพลง “บ้านของฉัน” พร้อม ๆ กัน

4. ขั้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- การนำเสนอผลงาน

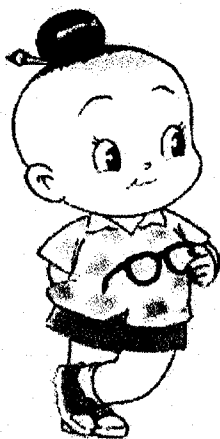
4.2 ตรวจสอบผลงาน

- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การทำกิจกรรม 1 “ครอบครัวของฉัน”
- การทำกิจกรรม 2 “บทบาทสำคัญ”
- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกทางเลือก
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก

ครอบครัวของโคม

โคมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เขาเป็นลูกคนกลางในจำนวนพี่น้อง 3 คน ขณะนี้พี่ชายของเขากำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนน้องสาวเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พ่อของเขาคือข้าราชการอยู่ในตำแหน่งสูง ส่วนแม่เป็นผู้จัดการธนาคารที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง ฐานะของครอบครัวจัดอยู่ในขั้นเศรษฐี แต่ด้วยหน้าที่การงานจึงทำให้พ่อและแม่ต้องออกจากบ้านไปทำงานตั้งแต่เช้ามืดก่อนที่ลูก ๆ จะตื่น ตอนเย็นก็กลับบ้านเพราะติดประชุม ติดสอนรับแขก หรือไปงานเลี้ยงสังสรรค์ต่าง ๆ บ้าง เมื่อกลับมาเขาและน้องก็มักจะเข้านอนแล้ว ถ้ายังไม่เข้านอนพ่อกับแม่ก็มักจะบ่นว่าเหนื่อยอารมณ์ไม่ดี ทำให้เขาและน้องไม่กล้าเข้าไปหาและบางครั้งพ่อกับแม่ก็มักจะมีปากเสียงทะเลาะกันเสมอๆ วันใดที่เห็นพ่อกับแม่อารมณ์ดีเขาก็เข้าไปหาและขอให้พาไปเที่ยวหรือดูหนังบ้าง พ่อกับแม่ก็จะให้เงินจำนวนมาก ๆ บอกว่าให้ไปเที่ยวกับเพื่อนและถ้าอยากได้อะไรก็ให้ไปซื้อได้ตามใจชอบ ถ้าเงินไม่พอมายขอได้อีก พ่อกับแม่ไม่ค่อยมีเวลา ต้องทำงานหนักเพราะจะหาเงินไว้ให้ลูกมาก ๆ

ส่วนพี่ชายของโคมก็จะกลับบ้านดึก ๆ เพราะไปดูหนังฟังเพลงหรือเที่ยวเตร่กับเพื่อน ๆ ส่วนน้องสาวก็จะอยู่กับพี่เลี้ยงจะรักพี่เลี้ยงและเชื่อฟังมากกว่าพ่อกับแม่เสียอีก โคมจึงรู้สึกเหงาและอยากให้พ่อและแม่อยู่กับเขามากกว่าที่เป็นอยู่ เมื่อเขามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนหรือปัญหากับเพื่อน โคมรู้สึกต้องการให้พ่อและแม่อยู่ข้าง ๆ เขา เพื่อฟังและเป็นที่ปรึกษาของเขา

บัณฑิตกิจกรรมที่ 1 “บ้านของฉัน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับบุคคลในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบุคคลดังกล่าวและบทบาทหน้าที่ของบุคคลนั้นที่มีต่อครอบครัว

ชื่อสมาชิกของบ้าน	ความสัมพันธ์กับนักเรียน	หน้าที่ต่อนักเรียน
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

ถ้าบุคคลดังกล่าว ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่จะเกิดอะไรขึ้นต่อนักเรียน

บัณฑิตกิจกรรมที่ 2 “บทบาทที่สำคัญ”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอธิบายบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่สัมพันธ์กับครอบครัวและ
สมมติว่าตนเองต้องเป็นบทบาทอื่นจะต้องทำหน้าที่อย่างไร จึงจะสร้างความสุข
ให้เกิดขึ้นในครอบครัวได้อย่างถูกต้อง

บทบาท	หน้าที่
พ่อ	
แม่	
ลูก	
หลาน	

สรุป

1. ความสุขในครอบครัวจะเกิดได้อย่างแท้จริงเมื่อ

- 1.1
 1.2
 1.3

2. คุณลักษณะของสมาชิกที่ดีในครอบครัว

- 2.1
 2.2
 2.3

ในความรู้ เรื่อง การใช้ชีวิตให้เป็นสุข

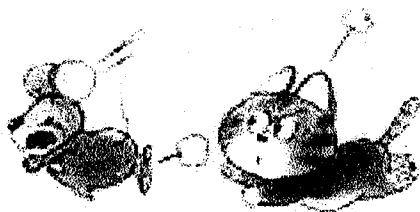
ความสุขในชีวิตของครอบครัวไทยส่วนใหญ่อาศัยองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. มีงานทำ โดยงานนั้น ๆ ต้องเป็นงานที่ให้รายได้พอแก่การดำรงชีพตามความแก่อดทนภาพ ไม่ฝืดเคืองจนเกินไป มีความก้าวหน้าพอสมควร และผู้ทำต้องพอใจในงานและรู้สึกเป็นสุขในงาน
2. รู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสมกับฐานะ ดังคำกล่าวที่ว่า "ได้ทำอะไรไม่สำคัญ สำคัญที่เหลือเท่าไร" นั่นคือคนเราถ้ารู้จักใช้จ่ายให้เหมาะสมแก่ฐานะ การรู้จักวางแผนใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมแก่ฐานะจะทำให้ไม่เดือดร้อน ขัดสน การระงับความฟุ้งเฟ้อ ความอยากได้ในสิ่งที่ไม่จำเป็น การรู้จักประมาณกำลังทรัพย์ของคนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่ง และต้องฝึกนิสัยนี้ตั้งแต่เด็ก ๆ ให้ติดตัวตลอดไปจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่

3. มีสุขภาพจิตที่ดี คนที่ได้รับความสำเร็จในชีวิตและมีความสุขในงานที่ทำจำเป็นต้องมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีด้วย สุขภาพกายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนทำงานอย่างเข้มแข็งมีประสิทธิภาพสูง มีผลงานดีเด่น ทำรายได้ดีให้แก่ผู้ว่าจ้าง หรือทำชื่อเสียงให้แก่องค์กร

4. รู้จักใช้เวลาว่างให้เหมาะสม มีคนจำนวนไม่น้อยที่รู้จักหาความสุข ความเพลิดเพลินจากการทำงานที่ชอบในยามว่าง เช่น อ่านหนังสือ เล่นกีฬา ดนตรี ทำการฝีมือ สะสมแสตมป์ เลี้ยงสัตว์ แทนการใช้เวลาว่างในทางอบายมุขต่าง ๆ ซึ่งจะสร้างความเดือดร้อนให้ตนเองและครอบครัว งานในยามว่างของคนบางคนยังช่วยทำรายได้ ช่วยค่าใช้จ่ายให้แก่ครอบครัวได้อีกด้วย

ผู้ที่ต้องการความสุข ความเพลิดเพลิน และรายได้เพิ่มเติม ควรให้ความสนใจแก่งานอดิเรกตั้งแต่บัดนี้

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

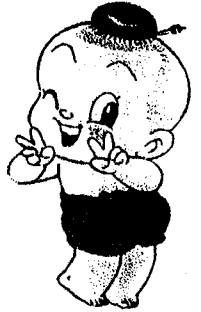
ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

แบบบันทึก การประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือก

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

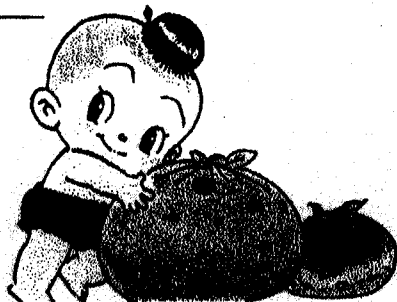
จัดลำดับทางเลือก

1.
2.
3.
4.
-
-
-
- ..

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณา คือ

-
-
-
-
-

“ครอบครัวสร้างสรรค์สังคม”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้นักเรียนคิดใคร่ครวญถึงความแตกต่างของพฤติกรรมของบุคคลนั้น ได้รับอิทธิพลจากการอบรมของครอบครัว ครอบครัวที่ดีจะหล่อหลอมและเสริมสร้างสมาชิกที่มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลในสังคม มีความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง สามารถพัฒนาและเป็นการกำลังให้สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. บอกความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและสังคมได้
2. บอกอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อสังคมได้
3. บอกวิธีการปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมได้
4. ตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกทางและสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่

แนวคิด

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญของสังคม ครอบครัวที่ดีช่วยสร้างและพัฒนาสังคม ส่วนครอบครัวที่ไม่ดีจะสร้างปัญหาให้สังคม ครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อสังคม ความรัก ความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง จึงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขให้ครอบครัว และส่งผลให้สังคมมีคุณภาพด้วย

อุปกรณ์

- กรณีตัวอย่างเรื่อง “เลี้ยงอย่างไร..เติบโตเช่นนั้น”
- บทบาทสมมติ
- แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล
- แบบบันทึกการประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีธรรมาวุธวิทยาลัย

ขั้นตอนการ

1. ขั้นนำ

ตัวแทนนักเรียน 4 – 5 คน แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวของนักเรียน หรือ ครอบครัวทั่วไปในสังคมไทย เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหา

ทะเลาะวิวาท ปัญหาความก้าวร้าวรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น แล้วร่วมสนทนาดังนี้

- ปัญหาแต่ละปัญหามาจากสาเหตุอะไร
- ปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมอย่างไร

2. ขั้นตอนกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม																																								
ขั้นรับทราบและกำหนด ปัญหา	1. นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง"ความแตกต่าง" โดยให้ตัวแทนนักเรียนคนหนึ่งเป็นคนอ่าน แล้วให้เพื่อน ๆ ศึกษาไปพร้อมกันจบแล้ว ให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้																																								
	● จากกรณีตัวอย่างนี้ ครอบครัวทั้งสองมีความแตกต่างกันอย่างไร เพราะเหตุใด ● นักเรียนชอบคนในครอบครัวใด เพราะเหตุใด ● จากกรณีตัวอย่างครอบครัวของสถาพร มีปัญหาอะไรบ้าง ● ปัญหามีสาเหตุมาจากอะไร																																								
	2. นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัวของสถาพรแล้วร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขคืออะไร และมีจุดมุ่งหมายในการตัดสินใจอย่างไร จึงจะถูกทาง จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม																																								
	<table><tr><th>สมาชิกในครอบครัว</th><th colspan="5">ระดับพฤติกรรมที่ต้องแก้ไข</th></tr><tr><th></th><th>มากที่สุด</th><th>มาก</th><th>ปานกลาง</th><th>น้อย</th><th>น้อยที่สุด</th></tr><tr><td>1. สถาพร</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>2. ภรรยา</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>3. สรราม</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>4. จามสม</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>						สมาชิกในครอบครัว	ระดับพฤติกรรมที่ต้องแก้ไข						มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	1. สถาพร						2. ภรรยา						3. สรราม						4. จามสม				
สมาชิกในครอบครัว	ระดับพฤติกรรมที่ต้องแก้ไข																																								
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด																																				
1. สถาพร																																									
2. ภรรยา																																									
3. สรราม																																									
4. จามสม																																									
ประมวลข้อมูล	3. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม โดยแจกรูปภาพ คนผู้ชาย คนผู้หญิง เด็กผู้หญิง เด็กผู้ชาย เด็กทารก ถ้ากลุ่มใครรวมได้ก่อนให้นั่งลงแล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อประมวลข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ต้องแก้ไขคือลักษณะนิสัยเกเร ก้าวร้าวของสรรามและจามสม ตามประเด็นต่อไปนี้																																								

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นประมวลข้อมูล	- จากกรณีตัวอย่างมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหานี้อย่างไรบ้าง - จากปัญหาที่ต้องแก้ใ้ให้นักเรียนมีข้อมูลจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือเกิดขึ้นในสังคมอย่างไรบ้าง
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจัดหมวดหมู่ จำแนกแยกแยะเป็นข้อมูลด้านข้อเท็จ และข้อมูลด้านข้อคิดเห็น แล้วร่วมกันพิจารณาหาหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อสรุป และความน่าเชื่อถือของข้อคิดเห็น ลงในแบบบันทึกที่กำหนด
ขั้นแสวงหาทางเลือก	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิด พิจารณาใคร่ครวญข้อมูลที่มีอยู่ในแง่ของความน่าเชื่อถือ ความเพียงพอ ความถูกต้อง เพื่อเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง ถ้าข้อมูลไม่เพียงพอในแบบบันทึกไม่เพียงพอในการตัดสินใจ ให้หาเพิ่มเติม พร้อมบอกแหล่งและวิธีหาข้อมูล แล้วลงบันทึกในแบบบันทึก
ขั้นเลือกทางเลือก	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนักผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว และในแง่คุณค่าและความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดลำดับความสำคัญของทางเลือก 1 ทางเลือกที่เห็นว่าเป็นทางเลือกที่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง สามารถปฏิบัติได้ และเมื่อปฏิบัติแล้วจะเกิดผลสูงสุดต่อตนเอง สังคม โดยคำนึงถึงส่วนรวมเป็นสำคัญ
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	7. นักเรียนและกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวน ใคร่ครวญทางเลือกว่าสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่
ขั้นลงความเห็น	8. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก แล้วลงความเห็นว่าจะตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างได้อย่างถูกต้องทาง ปฏิบัติได้และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง 9. ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจเลือกทางเลือกของกลุ่ม พร้อมกับบอกเหตุผลว่าทำไมถึงตัดสินใจเช่นนั้น

กระบวนการ	กิจกรรม
7. ขั้นลงความเห็น	10. ผู้ดำเนินกิจกรรมเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุผลของนักเรียนแต่ละกลุ่มพร้อมกับอธิบายย้ำอีกครั้งว่าการตัดสินใจของแต่ละคน อาจจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับข้อมูลและเหตุผลของแต่ละคนแต่การตัดสินใจนั้นต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวมเป็นคนคิดถูกทาง

3. สรุป

ผู้ดำเนินกิจกรรมนำแผนภูมิโครงสร้างของสังคมไทยมาให้นักเรียนดู แล้วสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรมให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสำคัญ และเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน ถ้าครอบครัวให้การเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนดี คนนั้นก็จะเป็นคนดีของสังคม ทำให้สังคมที่อยู่มีความสุขเพราะสถาบันครอบครัวเป็นพื้นฐานของโครงสร้างทางสังคม ที่จะส่งผลกระทบในทางที่ดีต่อสถาบันต่าง ๆ ในสังคมไทย และการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปใช้ในการเรียน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ขั้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- การนำเสนอผลงาน

4.2 ตรวจสอบผลงาน

- แผนภูมิกิ่งที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา
- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก

“เลี้ยงอย่างไร...เติบโตเช่นนั้น”

ครอบครัวของประสิทธิ์มีสมาชิกอยู่ 4 คน ได้แก่ประสิทธิ์ ภรรยา และลูกอีก 2 คน คือ อารยา ลูกสาวคนโตอายุ 14 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และพาฝัน ลูกสาวคนเล็ก ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประสิทธิ์และภรรยาเป็นคนมีระเบียบ มักจะดูแลเอาใจใส่ และอบรมสั่งสอนลูก ๆ ให้เป็นคนดี รู้จักรักษาความสะอาด มีระเบียบวินัยในการทำงานและการประพฤติตน ลูก ๆ ของเขาจึงเป็นเด็กมีระเบียบวินัย พุดจาไพเราะอ่อนหวาน กิริยามารยาทเรียบร้อย มีสัมมาคารวะรู้จักเคารพผู้ใหญ่ ไม่เที่ยวเตร่ ดอนเียนได้เวลาที่จะกลับบ้าน เมื่อมาถึงบ้านจะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เสร็จแล้วจึงทำการบ้าน ทานอาหารร่วมกัน ทำการบ้านเสร็จแล้วจึงจะดูโทรทัศน์สักครู่หนึ่งจึงเข้านอน ก่อนนอนก็จะสวดมนต์ไหว้พระ เด็กทั้งสองเป็นที่รักใคร่และชื่นชอบของเพื่อน ๆ และคนทั่วไปในหมู่บ้าน เพราะเป็นเด็กที่มีสัมมาคารวะ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ทางโรงเรียนจึงได้คัดเลือกให้อารยาเป็นเยาวชนดีเด่น นำความภาคภูมิใจให้กับประสิทธิ์และภรรยา รวมถึงญาติพี่น้องเป็นอย่างดี

ส่วนครอบครัวของสถาพร ซึ่งอาศัยอยู่ใกล้บ้านของประสิทธิ์ เขามีลูก 2 คน คนโตเป็นชายชื่อ สรรพ เรียนอยู่ห้องเดียวกันกับอารยา คนที่สองเป็นหญิงชื่อ งามสม ชาวบ้านที่นั่นมักจะได้ชื่นชมสถาพรและภรรยาทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ เพราะสถาพรมักจะไปดื่มสุรากับเพื่อน ๆ และกลับบ้านดึก ภรรยาของเขาก็จะไปเที่ยวกับเพื่อน เธอชอบดูหนัง ฟังเพลง และกลับบ้านค่ำมืดเช่นกัน เขาทั้งสองไม่มีเวลาดูแลบ้านเรือน ปล่อยให้รกกรุงรัง และไม่มีเวลาอบรม ดูแลลูก เด็กทั้งสองจึงเป็นเด็กที่ขาดระเบียบวินัย พุดจาหยาบคาย ไม่มีสัมมาคารวะ ก้าวร้าว ชอบทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ๆ มักจะมีปัญหาชกต่อยเป็นประจำ ทางโรงเรียนจึงได้เชิญสถาพรและภรรยาไปพบ เพื่อทำทัณฑ์บนว่าถ้าสรรพถูกคนโตของเขาทำเรื่องทะเลาะวิวาทอีกจะต้องให้ออกจากโรงเรียน ชาวบ้านแถวนั้นต่างก็ไม่ชอบนิสัยของเด็กทั้งสองและห้ามปรามไม่ให้ลูก ๆ ของตนคบหาสมาคมด้วย เพราะกลัวว่าจะนำความเดือดร้อนมาให้

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

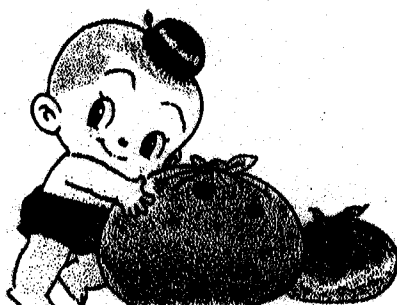
จัดลำดับทางเลือก

1.
2.
3.
4.
-
-
-
- ..

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณาคือ

-
-
-
-
-
-

“เป้าหมายชีวิต”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของการวางแผนและการวางแผนเป้าหมาย โดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถ กำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของตนได้ โดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แนวคิด

เป้าหมายมีความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำนั้นจะต้องมีผลตอบแทนกลับมาให้เราเสมอ การเรียนก็เช่นกันเพื่อให้นักเรียนได้มีกำลังใจในการเรียน นักเรียนจะต้องกำหนดจุดหมายที่แน่นอนและเป็นจริง การเรียนที่มีจุดหมายเป็นตัวกำกับพฤติกรรมให้มีทิศทางที่ชัดเจน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นแนวทางที่ทำให้นักเรียนสามารถเลือกและวางแผนเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

อุปกรณ์

- ภาพประกอบ
- กรณีตัวอย่าง “เลือกอะไรดี”
- แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา
- แบบบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- แบบประเมินทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีธรรมาภรณ์เขตคลองเตย

ขั้นตอนการ

1. ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมติดภาพประกอบที่ชื่อ “ลุงเจย ชอบฝัน” ผู้ใช้ชีวิตอยู่ในความฝัน ให้นักเรียนดูภาพและช่วยกันวิเคราะห์ภาพประกอบด้วยคำถามต่อไปนี้

- ดุงเฉย ชอบฝัน กำลังทำอะไร
- ภาพความฝันกับความเป็นจริงของดุงเฉย ชอบฝัน ตรงกันหรือไม่
- เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

2. ขั้นตอนกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นรับทราบและกำหนดปัญหา	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง “เลือกอะไรดี” เมื่อจบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย และเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ • ปัญหาของหนุ่มมีอะไรบ้าง • สาเหตุของปัญหาก็คืออะไร • ประเด็นปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ต้องแก้ไขคืออะไร • จุดมุ่งหมายในการตัดสินใจที่ถูกต้องคืออะไร
ขั้นประมวลข้อมูล	2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญที่ว่า ... • หนุ่มต้องตัดสินใจเลือกแนวทางการเรียนใหม่หรือจะปล่อยให้ทุกอย่างผ่านไปเหมือนเดิม ดังนี้ • จากกรณีตัวอย่างมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างไรบ้าง จงตอบมาอย่างละเอียด • จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียนอย่างไรบ้าง ทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเองและเกิดขึ้นกับผู้อื่นในสังคม 3. ผู้ดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนดูภาพประกอบที่ 2 และ 3 และอภิปรายถึงสาเหตุและผลที่จะได้รับการกระทำตามภาพดังกล่าว ➤ เด็กหาที่ห้องโดยหาจากประตูเข้ามาในที่สุดหาทางออกไม่ได้

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นประมวลข้อมูล	➤ เด็กกำลังเลื่อยกิ่งไม้ที่ตนนั่งอยู่
ขั้นประมวลข้อมูล	4. นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญ แล้วบันทึกผลลงไปในรูปแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลที่จดบันทึกไว้นามาจัดหมวดหมู่ จำแนกเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นแล้วพิจารณาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมีหลักฐานใดยืนยันว่าถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ แล้วจดบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นแสวงหาทางเลือก	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ แล้วพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอในการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าไม่พอให้ค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง ตอบเป็นข้อ ๆ ในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	7. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้นระยะยาว และในแง่ของคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดอันดับความสำคัญของทางเลือกและเลือกทางเลือกเพียง 1 ทางเลือก
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	8. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวนใคร่ครวญ พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดใช้หรือไม่
ขั้นลงความเห็น	9. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและเกิดผลดีอย่างแท้จริง 10. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่มว่า พิจารณาเลือกทางเลือกใด พร้อมอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทางเลือกนี้

กระบวนการ	กิจกรรม
ชั้นลงความเห็น	11. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการตัดสินใจของแต่ละคนอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคน แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นสำคัญ 12. คู่บัดดี้แทนนักเรียน 1-2 คน เสนอผลงาน นักเรียนคนอื่นที่มีความคิดแตกต่างไปจากที่นำเสนอให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. สรุป

- 3.1 ผู้ดำเนินการและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรมเรื่องเป้าหมายชีวิต ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังจะเลือกแนวทางการศึกษาต่อในปีการศึกษาที่จะถึงนี้ โดยนำกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ในการเรียน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ชั้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- การนำเสนอผลงาน

4.2 ตรวจผลงาน

- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกทางเลือก
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก

เลือกอะไรดี

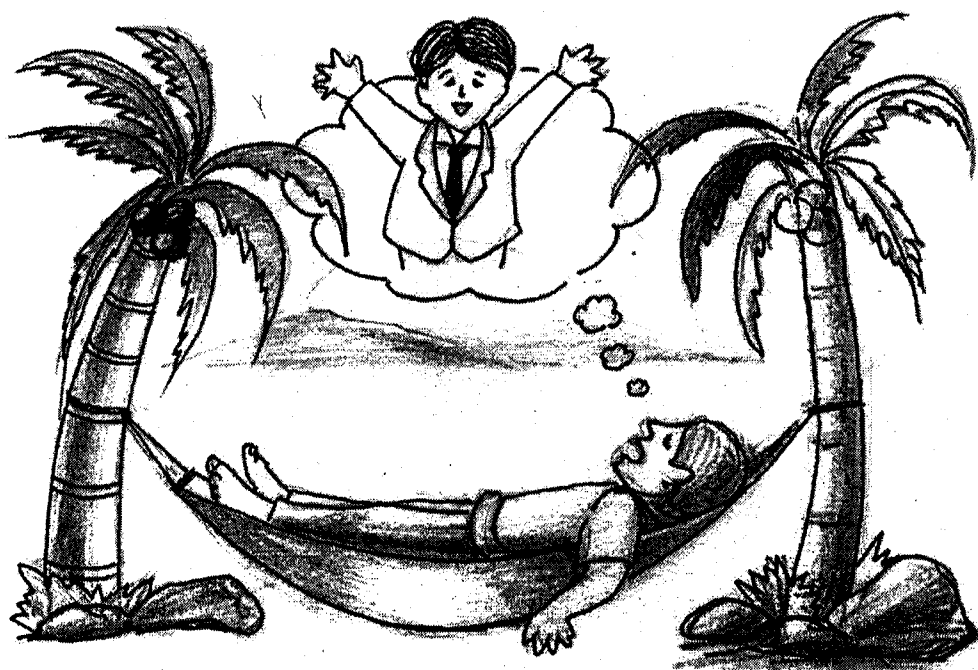
เต้าและหนุ่ม เป็นเพื่อนรักกัน ทั้งสองคนมีอะไรที่คล้ายกัน ไม่ว่าจะเป็นความชอบ ความสนใจในเรื่องต่าง ๆ แม้แต่การเรียนก็มีความสามารถใกล้เคียงกัน ในอนาคตทั้งสองฝั่งจะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและสอบเข้าเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงให้ได้ แต่เมื่อเริ่มเรียนชั้น ม.3 ทั้งสองพบว่าการเรียนยากขึ้น เต้าเริ่มคิดว่าเขาน่าจะเรียนทางด้านช่างอุตสาหกรรม แทนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายคณิต-วิทย์ ซึ่งเขารู้ดีว่าอาจจะไม่ประสบความสำเร็จ เต้าปรึกษากับหนุ่ม หนุ่มลังเลที่จะเลือกเส้นทางอย่างเต้า ในที่สุด เพื่อนรักทั้งสองก็แยกจากกัน เต้าเลือกเรียนช่างอุตสาหกรรม หนุ่มเลือกเรียนชั้น ม.4 สายคณิต-วิทย์ ตามคำแนะนำของพ่อ แม่และสมาชิกในครอบครัว

1 ปีผ่านไป เพื่อนรักทั้งสองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกัน เต้าบอกกับหนุ่มว่า ผลการเรียนของเขาเป็นที่น่าสนใจมาก และเขาก็มีความสุขกับการเรียน แต่หนุ่มเล่าว่าเขาเบื่อหน่ายการเรียนที่ยาก ไม่ชอบวิชาที่เรียนเลย แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ใจหนึ่งก็อยากจะตามมาเป็นรุ่นน้องของเต้า อีกใจหนึ่งก็อยากจะต่อสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้น

ภาพประกอบ 1

เรามาวางเป้าหมายชีวิตกันเถอะ
อย่าเป็นเช่นนายเฉย ชอบฝัน ผู้ไร้เป้าหมายของชีวิต

นายเฉย ชอบฝัน

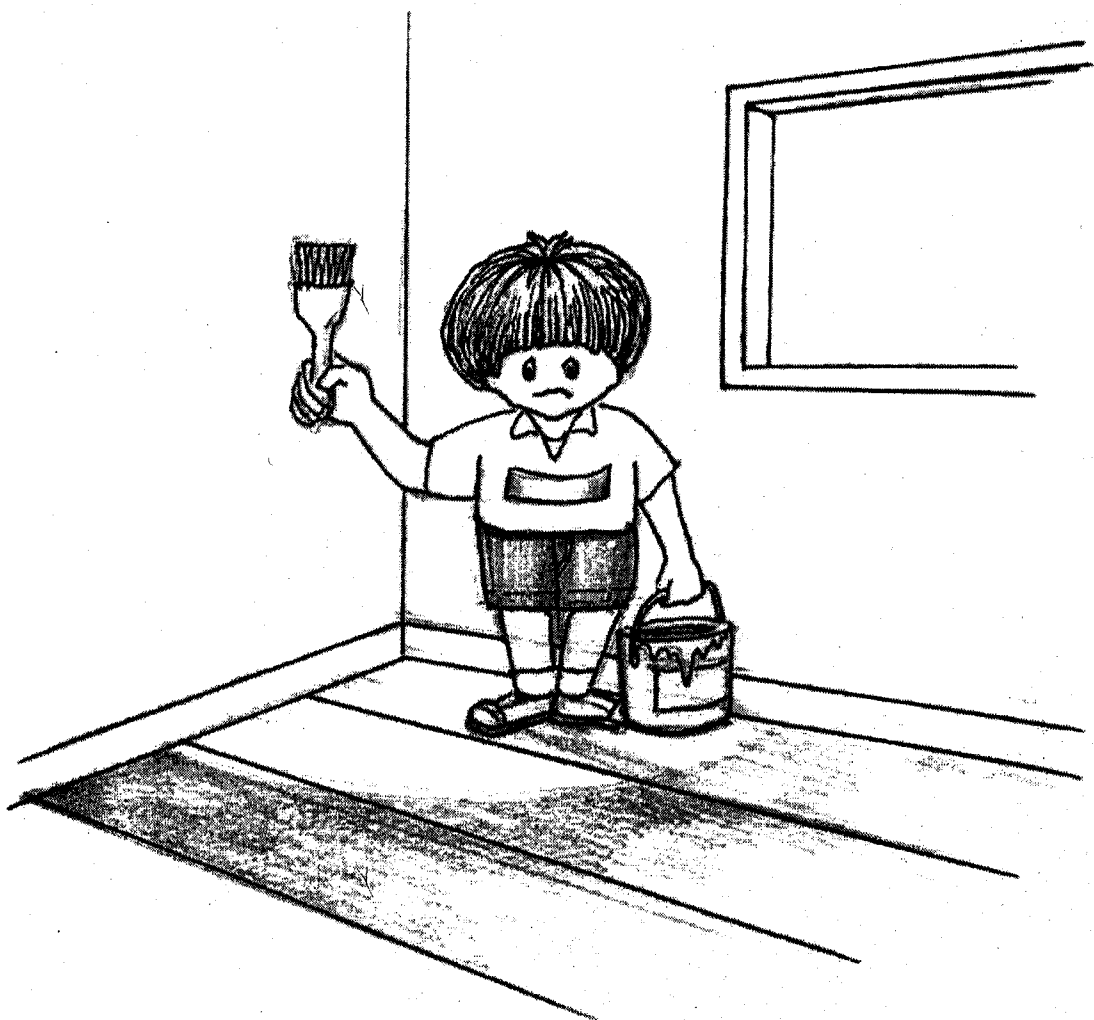
นายเฉย ชอบฝัน เป็นบุคคลที่ไม่ชอบการวางแผน และไร้เป้าหมายในการดำเนินชีวิต เขาจะนอนรอคอยให้ตัวเองประสบความสำเร็จโดยไม่มีการวางเป้าหมายชีวิตเลย

ดังนั้นชีวิตของเขาจึงไม่มีวันถึงเป้าหมาย และความฝันของเขาไม่เคยเป็นความจริงเลย

ภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 3

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

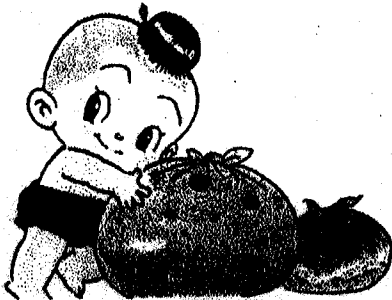
จัดลำดับทางเลือก

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
-
-
-

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณาคือ

-
-
-
-

กิจกรรมที่ 5

“การดำเนินชีวิตในสังคม”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและตระหนักถึงบทบาทของตนในการดำเนินชีวิตในสังคม พร้อมทั้งเห็นคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างที่ผู้ดำเนินกิจกรรมกำหนดให้ได้ว่า ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร อะไรคือสิ่งที่ต้องตัดสินใจและจุดมุ่งหมายในการตัดสินใจคืออะไร
2. เสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
3. อธิบายเหตุผลในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
4. ใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้

แนวคิด

การดำรงชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งการรู้จักตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพและมีการพัฒนาอาชีพของตนอยู่เสมอ เป็นการเสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและชุมชน ซึ่งจะทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

อุปกรณ์

- กรณีตัวอย่างเรื่อง “หมู่บ้านปลาชนา”
- แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา
- แบบบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- แบบประเมินทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีอมมาคุณฤทธคอนแวนต์

ขั้นตอนการ

1. ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมพูดคุยกับนักเรียนถึงอาชีพต่างๆ ในชุมชนและท้องถิ่น โดยร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- ➡ ในท้องถิ่นหรือในชุมชนของเรา มีการประกอบอาชีพอะไรบ้าง
- ➡ อาชีพต่าง ๆ ในชุมชนดังกล่าว มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการอาชีพและต่อชุมชนอย่างไร
- ➡ อาชีพต่าง ๆ ในชุมชนดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

2. ขั้นตอนกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นรับทราบและกำหนดปัญหา	1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง “หมู่บ้านปลายนา” เมื่อจบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย และเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ ● ปัญหาของชาวบ้านมีอะไรบ้าง ● สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร ● ประเด็นปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ต้องแก้ไขคืออะไร ● จุดมุ่งหมายในการตัดสินใจที่ถูกทางคืออะไร
ขั้นประมวลข้อมูล	2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญที่ว่า “ชาวบ้านต้องช่วยกันตัดสินใจเลือกแนวทางการจัดการกับปัญหาผลิตและรายได้ตกต่ำอย่างไร” อย่างละเอียด ดังนี้ ● จากกรณีตัวอย่างมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างไรบ้าง จงตอบมาอย่างละเอียด ● จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียนอย่างไรบ้าง ทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเองและเกิดขึ้นกับผู้อื่นในสังคม
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	3. นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญ แล้วบันทึกผลลงไปในรูปแบบบันทึกที่กำหนดให้
	4. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลที่จดบันทึกไว้นามาจัดหมวดหมู่ จำแนกเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นแล้วพิจารณาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมีหลักฐานใดชิ้น

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	ว่าถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ แล้วจัดบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นแสวงหาทางเลือก	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ แล้วพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอในการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าไม่พอให้ค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง ตอบเป็นข้อ ๆ ในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้นระยะยาว และในแง่ของคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดอันดับความสำคัญของทางเลือกและเลือกทางเลือกเพียง 1 ทางเลือก
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวนใคร่ครวญ พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดใช่หรือไม่
ขั้นลงความเห็น	8. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและเกิดผลดีอย่างแท้จริง 9. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่มว่า พิจารณาเลือกทางเลือกใด พร้อมอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทางเลือกนี้ 10. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการตัดสินใจของแต่ละคนอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคน แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นสำคัญ 11. กลุ่มตัวแทนนักเรียน 1-2 คน เสนอผลงาน นักเรียนคนอื่นที่มีความคิดแตกต่างไปจากที่นำเสนอให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. สรุป

ผู้ดำเนินกิจกรรมและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า ทุกอาชีพล้วนมีความสำคัญ มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงซึ่งกันและกันและล้วนมีผลต่อเศรษฐกิจทั้งนั้น และที่สำคัญบุคคลแต่ละคนจะมีความสุขในการประกอบอาชีพนั้นๆได้ ต้องเรียนรู้จักความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตน

4. ชิ้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

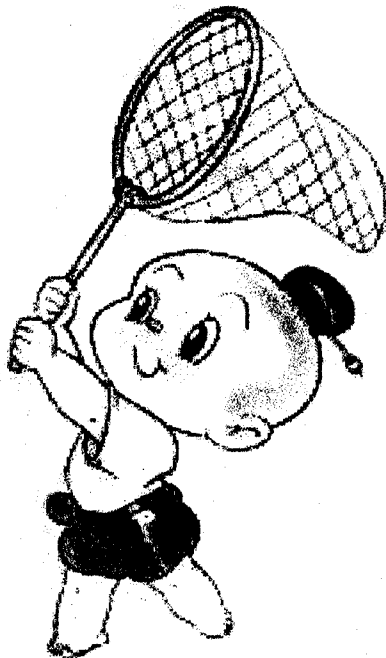
- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- การนำเสนอผลงาน

4.2 ตรวจผลงาน

- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกทางเลือก
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก

หมู่บ้านปลาหนา

“ปลาหนา” เป็นหมู่บ้านแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ในเขตชนบทห่างไกลความเจริญจากเขตชุมชนเมือง ชาวบ้านมีอาชีพทำไร่ทำนาเป็นหลัก ซึ่งทำกันแบบตามมีตามเกิด คือ ใช้แรงงานคนและแรงงานสัตว์ และปล่อยให้มันเป็นไปตามธรรมชาติ ปีแล้วปีเล่าก็ทำกันอยู่อย่างนั้น ชาวบ้านไม่เคยมีการพัฒนาการทำไร่ทำนาหรือพัฒนาด้านอาชีพกันเลย ทำให้นับวันผลผลิตหรือรายได้ที่เคยได้เริ่มลดน้อยลงลงเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากปีใด ราคาพืชผลเกิดตกต่ำหรือพืชผลเกิดโรคระบาดด้วยแล้ว ชาวบ้านต่างเดือดร้อนกันถ้วนหน้าทั้งหมู่บ้าน ด้วยเหตุที่ขาดคนที่มีความรู้ มาให้การแนะนำแก่ชาวบ้าน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับอาชีพของชาวบ้าน จึงไม่ได้รับการแก้ไข

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

แบบบันทึก การประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือก

145

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

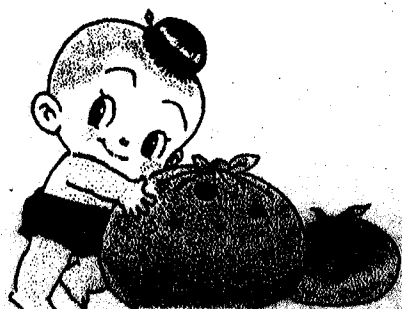
จัดลำดับทางเลือก

1.
2.
3.
4.
-
-
-

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณาคือ

-
-
-
-
-

“มนุษย์สัมพันธ์”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีบุคลิกภาพ และเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะเป็นส่วนช่วยการเผชิญปัญหาได้ในระดับหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. ประเมินสถานการณ์และคาดผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้
2. บอกวิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
3. นำหลักมนุษยสัมพันธ์และกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าได้

แนวคิด

การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายทั้งต่อตนเองและผู้อื่น จำเป็นต้องรู้จักประเมินสถานการณ์และการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงการใช้หลักการมนุษยสัมพันธ์ จะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อุปกรณ์

- สถานการณ์จำลอง “วันหยุดของเพื่อนกับแฉ่ง”
- แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา
- แบบบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- แบบประเมินทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีอิมมาคุเลตคอนแวนต์

ขั้นตอนการ

1. ขั้นนำ

1.1 ตัวแทนนักเรียน 3 คน แสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

- ★ คนที่ 1 มีใบหน้าอึ้งแฉ่งแฉ่มโต ทักทายเพื่อน ๆ ด้วยใบหน้าที่อึ้งไม่ และแสดงออกถึงความจริงใจ
- ★ คนที่ 2 มีใบหน้าเฉยชา เชื่องซึม ไม่สนใจใคร ใครทักทายก็ไม่พูดได้ตอบ
- ★ คนที่ 3 มีใบหน้าบูดบึ้ง พูดจาด้วยถ้อยคำเกรี้ยวกราด

1.5 ผู้ดำเนินกิจกรรมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่แสดงในประเด็นต่อไปนี้

- ★ คนทั้ง 3 มีพฤติกรรมแสดงออกอย่างไร
- ★ นักเรียนชอบพฤติกรรมของใคร เพราะเหตุใด
- ★ ได้ข้อคิดอะไรจากพฤติกรรมของคนทั้ง 3

2. ขั้นตอนกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นรับทราบและกำหนดปัญหา	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาสถานการณ์จำลองเรื่อง “วันหยุดของเพื่อนกับแฉ่ง” เมื่อจบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย และเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ ● ปัญหาของเพื่อนกับแฉ่ง มีอะไรบ้าง ● สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร ● ประเด็นปัญหาสำคัญจากสถานการณ์จำลองที่ต้องแก้ไขคืออะไร ● จุดมุ่งหมายในการตัดสินใจที่ถูกทางคืออะไร
ขั้นประมวลข้อมูล	2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญที่ว่า “นักเรียนเพื่อนกับแฉ่งชักชวนให้นันทมาเที่ยวทะเลด้วย จึงมีผู้ร่วมแก้ไขสถานการณ์และตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหา นำเรือกัดปูฝึ่งอย่างไร” อย่างละเอียด ดังนี้ ● จากสถานการณ์จำลองมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างไรบ้าง จึงตอบมาอย่างละเอียด ● จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียนอย่างไรบ้าง ทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเองและเกิดขึ้นกับผู้อื่นในสังคม 3. นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญ แล้วบันทึกผลลงไปในรูปแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	4. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลที่จดบันทึกไว้นามาจัดหมวดหมู่ จำแนกเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นแล้วพิจารณาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมีหลักฐานใดยืนยันว่าถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ แล้วจดบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นแสวงหาทางเลือก	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ แล้วพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอในการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าไม่พอให้ค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ตอบเป็นข้อ ๆ ในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว และในแง่ของคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดอันดับความสำคัญของทางเลือกและเลือกทางเลือกเพียง 1 ทางเลือก
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวน ใคร่ครวญ พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดหรือไม่
ขั้นลงความเห็น	8. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและเกิดผลดีอย่างแท้จริง 9. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่มว่า พิจารณาเลือกทางเลือกใด พร้อมอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทางเลือกนี้ 10. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการตัดสินใจของแต่ละคนอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคน แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นสำคัญ 11. กลุ่มตัวแทนนักเรียน 1-2 คน เสนอผลงาน นักเรียนคนอื่นที่มีความคิดแตกต่างไปจากที่นำเสนอให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การประเมินสถานการณ์และคาดการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้บุคคลสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นและช่วยให้แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การมีมนุษยสัมพันธ์ยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเราแต่ละคนได้ในชีวิตประจำวัน และมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้เราอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ขั้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- การนำเสนอผลงาน

4.2 ตรวจผลงาน

- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกทางเลือก
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก

สถานการณ์จำลอง “วันหยุดของเพื่อนกับแฉง”

เพื่อนกับแฉงเป็นเพื่อนรักกัน วันหนึ่งเพื่อนรักทั้งสองคิดจะท่องเที่ยวทางทะเล จึงชวน นนท์ ซึ่งเป็นนักสำรวจทางทะเลไปด้วย พร้อมสิ่งของ 10 อย่าง ได้แก่ ข้าวสาร อาหารแห้ง จาน ช้อน เตา ที่นอน ยารักษาโรค น้ำจืด เข็มทิศ และหม้อหุงข้าว เรือได้แล่นออกสู่ทะเล เพื่อนและแฉงได้พบเห็นธรรมชาติที่สวยงามมากมาย ทั้งโขดหิน ท้องฟ้าสีคราม น้ำทะเลเขียวขจี และฝูงปลานานาชนิด ในขณะที่ทุกคนกำลังชื่นชมกับธรรมชาติรอบตัว เรือก็ชนเข้ากับโขดหินทำให้เรือเกิดรอยร้าวบริเวณท้องเรือ แต่อยู่ในตำแหน่งที่เหนือระดับน้ำทะเลเล็กน้อย เพื่อนและแฉงเกิดความกลัวมากกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน

แต่ทั้งสองยังโชคดีที่ชวนนท์ไปด้วย นนท์เคยเดินทางออกสำรวจทะเลหลายครั้ง และเคยมีประสบการณ์เช่นนี้มาพอสมควร นนท์ทราบดีว่า ถ้าไม่รีบแก้ไขสถานการณ์นี้ อะไรจะเกิดขึ้น

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

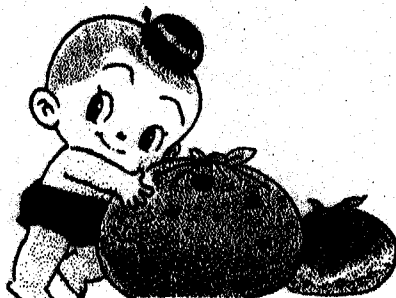
จัดลำดับทางเลือก

1.
2.
3.
4.
-
-
-

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณา คือ

-
-
-
-
-

“ข่าว-เหตุการณ์”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้เท่าทันข่าว-เหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน จำเป็นที่ต้องมีความคิดวิจารณ์ญาณในการแยกแยะว่าข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อเท็จจริง หรือเป็นเพียงการโฆษณา

วัตถุประสงค์

1. บอกแหล่งที่มาของข่าวและเหตุการณ์ได้
2. แยกแยะได้ว่าข้อความของข่าวและเหตุการณ์ที่พบเห็น ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือคำโฆษณา
3. เสนอทางเลือกและสามารถให้เหตุผลในการตัดสินใจถ้าผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์หรือข่าวที่กำหนด

แนวคิด

ข่าวและเหตุการณ์อาจเป็นไปได้ทั้งข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และคำโฆษณา ซึ่งได้มาจากแหล่งต่าง ๆ การรับฟังข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้ความคิดวิจารณ์ญาณ ช่วยให้ทราบความเป็นไป และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเลือกและการตัดสินใจเพื่อความดีงามของส่วนรวม

อุปกรณ์

- เกมกระชับ
- กรณีตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเรื่อง “ประโคมข่าวทั่วโลก.....วิญญานสังสัตว์”
- แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล
- แบบบันทึกการประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีอิมมาคุเลตคอนแวนต์

ขั้นตอนการ

1. ชำนาญ

ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการนับเลข 1 ถึง 2 ต่อกันไปเรื่อย ๆ ให้ผู้ที่นับได้เลขเหมือนกันอยู่กลุ่มเดียวกัน ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่มให้เรียบร้อย แล้วให้นักเรียนเล่นเกม “กระซิบ” จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ได้ข้อคิดอะไรจากการเล่นเกมกระซิบบ้าง โดยผู้ดำเนินกิจกรรมเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าข้อมูลของข่าวที่ได้รับจากแหล่งเดียวกันแล้วบอกเล่าต่อ ๆ กันไป อาจทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนไปจากเดิมได้ ทำให้เราได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงกับข้อมูลเดิม ดังนั้น ข่าวที่ถูกต้องกับความเป็นจริง คือ ข่าวที่ได้ประสบด้วยตนเองจากต้นตอของข่าว

2. ขั้นตอนกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นรับทราบและกำหนดปัญหา	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์เรื่อง “ประโคนทั่วโลก...วิญญาณสิงสัตว์” เมื่อจบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย และเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ ● ปัญหาของสองสามีภรรยาตอนนี้คืออะไร ● สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร ● ประเด็นปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ตึงใจคืออะไร
ขั้นประมวลข้อมูล	2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ว่า “การที่สองสามีภรรยานำ ตัวเงินตัวทอง มาเลี้ยงเพราะเชื่อว่าวิญญาณถูกขายสิงอยู่ เป็นการกระทำที่สมเหตุสมผลหรือไม่ เพราะอะไร? ● จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์อย่างไรบ้าง ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และเกิดขึ้นกับคนอื่นในสังคมอย่างไร?
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้ แล้วนำมาจัดหมวดหมู่จำแนกแยกแยะเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น บันทึกผลตามแบบที่กำหนดให้ แล้วร่วมกันพิจารณาหาหลักฐานยืนยันว่าข้อมูลใดถูกต้อง ความคิดเห็นใดน่าเชื่อถือ

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นแสวงหาทางเลือก	4. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ แล้วพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอในการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าไม่พอให้ค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง ตอบเป็นข้อ ๆ ในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้นระยะยาว และในแง่ของคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดอันดับความสำคัญของทางเลือกและเลือกทางเลือกเพียง 1 ทางเลือก
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวนใคร่ครวญ พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดใช้หรือไม่
ขั้นลงความเห็น	7. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องทางและเกิดผลดีอย่างแท้จริง 8. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่มว่า พิจารณาเลือกทางเลือกใด พร้อมอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทางเลือกนี้ 9. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการตัดสินใจของแต่ละคนอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคน แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นสำคัญ

3. สรุป

ผู้ดำเนินกิจกรรมและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า ข่าวดังและเหตุการณ์มาจากแหล่งต่าง ๆ กัน ดังนั้นในการรับฟังข่าวเหตุการณ์ ควรจะใช้เหตุผลและวิจารณญาณแยกแยะก่อนที่จะเชื่อและตัดสินใจทำสิ่งใด

4. ขั้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

4.2 ตรวจสอบผลงาน

- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก

“ประโคนทั่วโลก วิญญาณสิงสัตว์”

คนตามแห่ไปขอหวยเป็นพิเณ

สำนักข่าวต่างประเทศประโคนข่าวดังทั่วโลก กรณี “ตัวเงินตัวทอง” ที่สองสามีภรรยานำมาเลี้ยงในบ้าน เพราะเชื่อว่าวิญญาณถูกขามาสัง กรณีเรื่องแปลกประหลาดสองสามีภรรยา นายณรงค์ แดงเนียม อายุ 57 ปีและนางจำลอง แสงแอม นำ “ตัวเงินตัวทอง” เข้ามาอยู่ในบ้าน อ้างมีวิญญาณ ค.ช. เจริญ แดงเนียม อายุ 13 ปี ถูกชายที่เพิ่งเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุรถชน มาเข้าถึง โดยมีการจัดที่นอนประคบประหงม ป้อนข้าวป้อนน้ำให้อย่างดีเหมือนกับเป็นลูกของตัวเอง นอกจากนี้มีชาวบ้านที่ทราบข่าวแห่ไปขอเลขเด็ดพากันถูกหอยไปหลายราย ชาวบ้านบางคนจุกธูปบูชา กราบไหว้ ขอโชค ลาภนำไปดีเป็นเลขเด็ด

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2544 หน้า 1

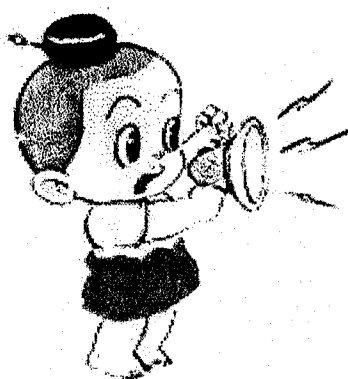

เกมกระซิบ

จุดประสงค์ เพื่อฝึกความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาหรือข้อความที่ได้รับมา โดยการกระซิบต่อ ๆ กันไป

วิธีเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม
2. ให้แต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวตอนลึก ห่างกันพอสมควร
3. ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกบัตรข้อความให้คนที่ยืนอยู่หัวแถวแล้วอ่าน และให้จำข้อความนั้น เมื่ออ่านเสร็จแล้วส่งบัตรข้อความคืนผู้ดำเนินกิจกรรม
4. ให้คนที่อยู่หัวแถวแล้วทุกกลุ่ม กระซิบข้อความที่ได้อ่านต่อคนที่ 2 คนที่ 2 กระซิบต่อคนที่ 3 และกระซิบต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงสมาชิกคนสุดท้ายของแต่ละกลุ่ม
5. ให้สมาชิกคนสุดท้ายของแต่ละกลุ่มมาเขียนข้อความที่ได้รับมาบนกระดาน กลุ่มใดที่เสร็จแล้วให้นั่งลง
6. ให้สมาชิกคนสุดท้ายของแต่ละกลุ่มมารับบัตรข้อความต้นฉบับ แล้วอ่านเปรียบเทียบกับข้อความที่เขียนบนกระดาน
7. กลุ่มที่เขียนข้อความได้ตรงกับข้อความต้นฉบับ และเสร็จก่อนถือว่า เป็นฝ่ายชนะ

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

จัดลำดับทางเลือก

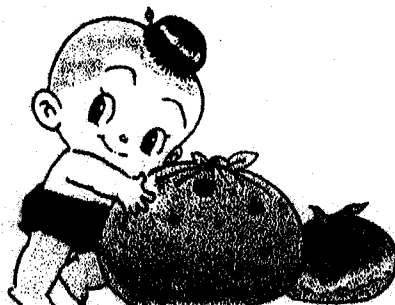
1.
2.
3.
4.
-
-
-

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณาคือ

-
-
-
-
-

..

กิจกรรมที่ 8

“บทบาทสตรีต่อสังคม”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนฝึกคิดและเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้หญิง ผู้หญิงสามารถมีบทบาทและมีหน้าที่ต่อสังคมเท่าเทียมผู้ชาย โดยเฉพาะผู้หญิงในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. บอกบทบาทของสตรีในครอบครัวได้
2. เปรียบเทียบบทบาทของสตรีในปัจจุบันกับในอดีตได้
3. บอกข้อดี ข้อเสียของสตรีที่เปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่ทำหน้าที่แม่บ้านเท่านั้น มาเป็นการช่วยเหลือครอบครัวได้
4. บอกบทบาทของสตรีที่จะช่วยทำให้ครอบครัวมีความสุขได้
5. ตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง ตามเหตุผลตามข้อมูลที่มียู่

แนวคิด

สตรีไทยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อสามี เป็นมารดา เป็นแม่บ้าน และเสริมสร้างความสุขในครอบครัว แต่ปัจจุบันได้มีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทย โดยออกไปทำงานนอกบ้านช่วยหารายได้ให้แก่ครอบครัว นอกจากนี้สังคมยังยอมรับความสามารถของผู้หญิงมากขึ้น ผู้หญิงบางคนมีบทบาทเป็นผู้นำในสังคมไทย

อุปกรณ์

- กรณีตัวอย่างเรื่อง “นี่แหละ..ผู้นำ”
- แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา
- แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล
- แบบบันทึกการประเมินทางเลือก และเลือกทางเลือก
- บัตรกิจกรรม บทบาทสตรีในสังคม

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีอิมมาคุเลตคอนแวนต์

1. ขั้นนำ

- 1.1 ผู้ดำเนินกิจกรรมสนทนากับนักเรียนถึงบทบาทของสตรีในยุคปัจจุบัน แล้วช่วยกันยกตัวอย่างสตรีในยุคปัจจุบัน ซึ่งสามารถทำงานใหญ่ระดับชาติได้ดีหรือดีกว่าผู้ชายเสียอีก ซึ่งแตกต่างกับสตรีในสมัยโบราณที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้เป็นกุลสตรีอยู่กับเห้าฝ้ากับเรือน มีหน้าที่ปรนนิบัติสามีและดูแล อบรมสั่งสอนบุตรธิดา
- 1.2 ผู้ดำเนินกิจกรรมเตรียมรูปภาพของสตรีที่มีบทบาทในสังคมไทย หรือสตรีที่เป็นผู้นำระดับประเทศ เช่น ประธานาธิบดีหญิงของอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ รมต. สุการ์ณน์ ฯลฯ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนเล่าถึงสตรีที่นักเรียนประทับใจ บทบาทของสตรีผู้นั้นในสังคม ทำไมนักเรียนถึงรู้สึกประทับใจในสตรีผู้นั้น และนักเรียนได้รับแรงบันดาลใจอะไรจากบทบาทของสตรีผู้นั้น

2. ขั้นกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นรับทราบและกำหนดปัญหา	1. นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง เรื่อง “นี่แหละ..ผู้นำ” เมื่อศึกษาจบแล้วให้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ ● ปัญหาจากกรณีตัวอย่างมีอะไรบ้าง ● สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร ● ประเด็นปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ต้องแก้ไขคืออะไร ● จุดมุ่งหมายในการแก้ไขที่ถูกทางคืออะไร
ขั้นประมวลข้อมูล	2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยใช้เกมลมเพลมพัด ผู้ดำเนินกิจกรรมและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง ลมเพลมพัด เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานพร้อมทั้งแบ่งกลุ่มไปพร้อมกัน ตามคำสั่งของผู้ดำเนินกิจกรรม เมื่อเข้ากลุ่มเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่าง คือ สมหญิงในฐานะผู้นำของหมู่บ้านจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร แล้วร่วมกันรวบรวมข้อมูลโดยตอบคำถามต่อไปนี้ แล้วจดบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้ ● จากกรณีตัวอย่างมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำคัญอย่างไรบ้าง

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นประมวลข้อมูล	จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์อย่างไรบ้าง ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และเกิดขึ้นกับคนอื่นในสังคมอย่างไร
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกว่าข้อมูลใดน่าเชื่อถือ ข้อมูลใดไม่น่าเชื่อถือ นำมาจัดหมวดหมู่ จำแนกเป็นข้อมูลด้านข้อเท็จจริง และด้านข้อคิดเห็น แล้วร่วมกันหาหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และความน่าเชื่อถือของข้อคิดเห็น บันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นแสวงหาทางเลือก	4. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความน่าเชื่อถือ ความเพียงพอ และความถูกต้อง ถ้าข้อมูลใดไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจ ให้แสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยเขียนเป็นข้อ ๆ ลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาใคร่ครวญถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี ผลเสีย คุณ โทษ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว และในแง่คุณค่าและความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวน ใคร่ครวญ พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดอย่างไร อย่างสมเหตุสมผล ตามข้อมูลที่มีอยู่
ขั้นลงความเห็น	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างได้จริง ปฏิบัติได้และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และส่วนรวมเป็นสำคัญ 7. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่ม พร้อมบอกเหตุผลในการตัดสินใจเลือกทางเลือกนี้

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นลงความเห็น	8. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเหตุผลของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วชี้ให้เห็นผลการตัดสินใจของแต่ละกลุ่มอาจจะไม่เหมือนกัน เพราะแต่ละคนมีเหตุผลในการตัดสินใจที่แตกต่างกัน แต่การตัดสินใจนั้นต้องถูกทาง 9. นักเรียนทำกิจกรรม บทบาทสตรีในสังคม 10. กลุ่มตัวแทนนักเรียนเสนอผลงาน 2–3 คน นักเรียนอื่นที่มีความคิดเห็นต่างกันไป ให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. สรุป

นักเรียนและผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมกันสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรม ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของสตรีในอดีตที่อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ทำหน้าที่แม่บ้าน คอยดูแลสามี และอบรมเลี้ยงดูลูก เป็นช้างเท้าหลัง คอยทำตามที่หัวหน้าครอบครัวคิดและทำ ซึ่งผิดกับสตรีในปัจจุบัน ซึ่งเปลี่ยนบทบาท เป็นการหาเลี้ยงครอบครัว ทำงานนอกบ้าน มีตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับหัวหน้า หรือเจ้าของกิจการ บางคนทำหน้าที่เป็นผู้บริหารประเทศ เป็นที่ยอมรับและยกย่องจากสังคม มีฐานทางสังคมเท่าเทียมผู้ชาย และการพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ขั้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- การนำเสนอผลงาน

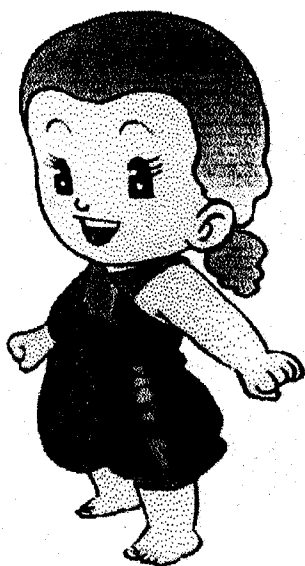
4.2 ตรวจสอบงาน

- การบันทึกข้อมูล
- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก
- การทำกิจกรรมบทบาทสตรีในสังคม

นี่แหละ..ผู้นำ

สมหญิงเป็นหญิงสาวที่เกิดในชนบท เป็นคนอริยาศรัยดี มีน้ำใจ มีความรับผิดชอบ และมีลักษณะผู้นำ จึงเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นส่วนใหญ่เป็นชาวประมง เพราะแม่น้ำมีปลามากมาย ชาวบ้านต่างมีรายได้ดีและมีความสุขในการดำเนินชีวิต

ต่อมาไม่นาน มีการสร้างเขื่อนเพื่อเป็นแหล่งผลิตไฟฟ้า การสร้างเขื่อนทำให้ปลาไม่สามารถวางไข่ได้ เป็นผลทำให้ชาวบ้านหมดทางทำการประมง ไม่สามารถมีรายได้เลี้ยงดูตนเองได้ดังเดิม ชาวบ้านจึงรวมตัวโดยเลือกสมหญิงเป็นผู้นำเพื่อเดินทางไปเจรจากับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเพื่อเรียกร้องสิทธิ แต่กลับได้รับคำพูดว่าใครนำเรื่องนี้ไปเปิดเผยกับสื่อมวลชนจะได้รับอันตราย สมหญิงในฐานะผู้นำชาวบ้านจะตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร

บัตรกิจกรรม บทบาทสตรีในสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาบทบาทของผู้หญิงในอดีตแล้วเปรียบเทียบกับบทบาทของผู้หญิง
ในยุคปัจจุบัน

1. บทบาทของผู้หญิงในอดีต

1.1 ต่อครอบครัว

.....
.....

1.2 ต่อสังคม

.....
.....

2. บทบาทของผู้หญิงในปัจจุบัน

2.1 ต่อครอบครัว

.....
.....

สังคม

.....
.....

และข้อเสียของการที่ผู้หญิงเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่ทำหน้าที่แม่บ้านเท่านั้น มาเป็นการช่วยเหลือ
ครอบครัวด้วย

2.2 ข้อดี

.....
.....

2.3 ข้อเสีย

.....
.....

3. ผู้หญิงในยุคปัจจุบันที่มีบทบาทต่อสังคมที่นักเรียนรู้สึกชื่นชอบมากที่สุดคือใคร

.....
เหตุผลที่นักเรียนรู้สึกชื่นชอบ.....
.....

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้าน
ต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

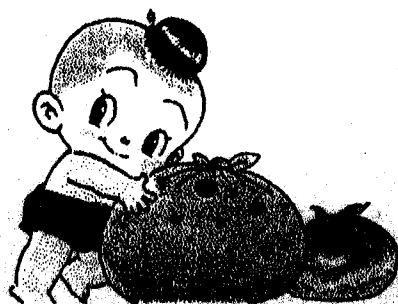
จัดลำดับทางเลือก

1.
2.
3.
4.
-
-
-

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณา คือ

-
-
-
-
-
-

กิจกรรมที่ 9

“คิดได้..ภัยไม่มี”

คำชี้แจง

การรู้จักตัดสินใจเลือกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ช่วยป้องกันและหลีกเลี่ยงการตัดสินใจผิดพลาดที่พลเสียทั้งต่อตนเองและสังคม

วัตถุประสงค์

1. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและอธิบายถึงผลกระทบของการตัดสินใจผิดพลาด
2. สามารถอธิบายผลเสียหรือผลร้ายของการตัดสินใจผิดพลาดให้โทษทั้งต่อตนเองและสังคมได้
3. เสนอทางเลือกในการป้องกันหลีกเลี่ยงการตัดสินใจผิดพลาดให้โทษได้

แนวคิด

บุคคลย่อมมีความดีงามและความสามารถเฉพาะตัวที่แตกต่างกันไป การส่งเสริมและการฝึกฝนให้นักเรียนตระหนักถึงกระบวนการคิดและการเลือก ย่อมเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถป้องกันตนเองจากสารเสพติด

อุปกรณ์

- กรณีตัวอย่างเรื่อง “ปัญหาของอาคม”
- ใบงาน
- แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล
- แบบบันทึกการประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีธรรมาวุธวิทยาลัย

ขั้นตอนการ

1. ขั้นนำ

ผู้ดำเนินกิจกรรมสนทนากับนักเรียนด้วยคำถามว่า “นักเรียนเคยทำความผิดอะไรมาบ้าง” จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียน 2-3 คนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำความผิดของตน จากนั้นผู้ดำเนินกิจกรรมถามสมาชิกต่อไปว่า “เมื่อนักเรียนทำความผิดแล้ว รู้สึกอย่างไร” ให้นักเรียนที่พูดถึงความผิดของตนตอบคำถามนี้อีกครั้ง

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นรับทราบและกำหนดปัญหา	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง “ปัญหาของอาคม” เมื่อศึกษาจบแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเห็นและนำเสนอในประเด็นต่อไปนี้ • อ่านกรณีตัวอย่างนี้แล้วมีความเห็นอย่างไร • สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร • ประเด็นปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ต้องแก้ไขคืออะไร
ขั้นประมวลข้อมูล	2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มให้ระดมสมอง เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาสำคัญว่า “อาคมจะแก้ปัญหาก็ที่กำลังเผชิญอยู่ได้อย่างไร” • จากกรณีตัวอย่างมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างไรบ้าง • จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์อย่างไรบ้าง ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และเกิดขึ้นกับคนอื่นในสังคม
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้ แล้วนำมาจัดหมวดหมู่จำแนกแยกแยะเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น บันทึกผลตามแบบที่กำหนดให้ แล้วร่วมกันพิจารณาหาหลักฐานยืนยันว่าข้อมูลใดถูกต้อง ความคิดเห็นใดน่าเชื่อถือ
ขั้นแสวงหาทางเลือก	4. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ แล้วพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอในการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าไม่พอให้ค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง ตอบเป็นข้อ ๆ ในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้นระยะยาว และในแง่ของคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดอันดับความสำคัญของทางเลือกและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นทบทวนไตร่ตรอง	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวนไตร่ตรอง พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดใช่หรือไม่
ขั้นลงความเห็น	7. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องทางและเกิดผลดีอย่างแท้จริง
	8. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่มว่าพิจารณาเลือกทางเลือกใด พร้อมอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทางเลือกนี้
	9. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการตัดสินใจของแต่ละคนอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคน แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนคนเป็นสำคัญ

3. สรุป

ผู้ดำเนินกิจกรรมและนักเรียนร่วมกันสรุปถึง สถานการณ์ความเป็นจริงในชีวิตปัจจุบันเรากำลังเผชิญปัญหาที่ท้าทายในการเลือกและตัดสินใจที่จะส่งผลกระทบต่ออนาคต แต่การใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะสามารถช่วยให้เราคิดและไตร่ตรองถึงผลที่จะเกิดตามมา ซึ่งช่วยให้นักเรียนเลือกและตัดสินใจถูกต้องเหมาะสมมากขึ้น

4. ขั้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

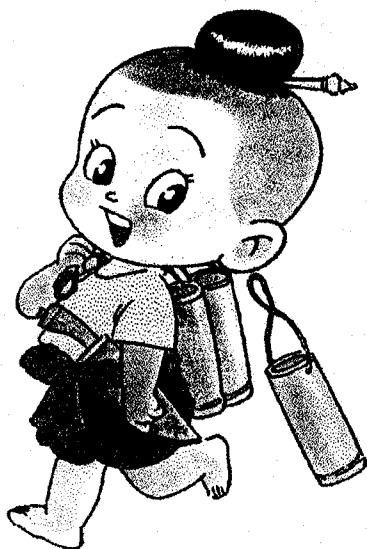
- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

4.2 ตรวจสอบงาน

- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก

ปัญหาของอาคม

อาคมเป็นนักเรียนชั้น ม.3 มีฐานะยากจน หลังกลับจากโรงเรียนต้องไปรับจ้างเสริฟอาหารจนถึงห้าทุ่มทุกวัน จึงไม่มีเวลาอ่านหนังสือและทำการบ้าน ผลการเรียนของเขาลดลงบ่อยครั้งที่อาคมนั่งหลับในเวลานเรียน จึงช่วยเพื่อนที่นั่งโต๊ะใกล้กันชวนอาคมไปห้องน้ำแล้วบอกว่า ให้อาคมลองกินยาบ้าดูซิ เพราะมีคนบอกว่าช่วยให้ความคิดโล่งปั้งขึ้น ช่วยแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ทุกข้อได้ ใช้แล้วจะขยันเรียน อคนอนได้ดีๆ อาคมจะได้ทำการบ้านเสร็จทันส่งครู จึงชวนอาคมใช้ยาบ้าบ่อยๆ

แบบบันทึกข้อมูล

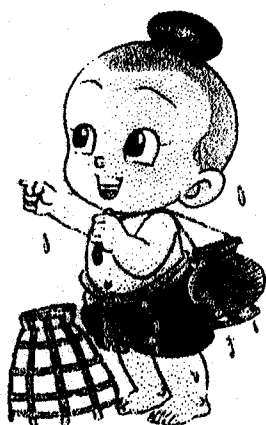
ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

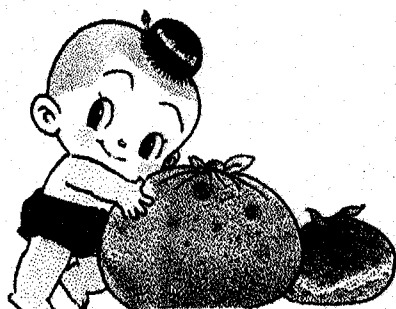
จัดลำดับทางเลือก

1.
2.
3.
4.
-
-
-

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณาคือ

-
-
-
-
-

กิจกรรมที่ 10

179

“ตกลงกันก่อน”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าและตระหนักถึงการทำงานร่วมกัน นั้นจำเป็นต้องวางแผน ควบคู่กับการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะทำให้ประสบผลสำเร็จด้วยดี

วัตถุประสงค์

1. กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นในการทำงานได้
2. วิเคราะห์ผลกระทบของการทำงานที่ขาดการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นได้
3. ใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้

แนวคิด

การทำงานจะประสบผลสำเร็จด้วยดี และทุกคนยินดีร่วมมือกันทำงานจะต้องมีการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นในการทำงานเสียก่อน แต่เมื่อประสบปัญหาในการทำงานร่วมกัน การใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถปรับสถานการณ์ได้ในระดับหนึ่ง

อุปกรณ์

- บทบาทสมมติเรื่อง “ทำไมไม่ตกลงกันก่อน”
- แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา
- แบบบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- แบบประเมินทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีธรรมาวุธคุณนรเศรษฐศาสตร์

ขั้นตอนการ

1. ขั้นนำ

- 1.1 ผู้ดำเนินกิจกรรมพูดคุยซักถามถึงประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนเริ่มดำเนินการอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด
- 1.2 ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงานบทบาทสมมติ “ทำไมไม่ตกลงกันก่อน” ให้สมาชิกทั้ง 2 กลุ่ม โดยให้เวลากลุ่มละ 5 นาทีในการดำเนินการแสดงบทบาทสมมติให้เพื่อน ๆ ดู

1.3 ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มที่ดำเนินการเสร็จก่อนออกมาแสดงบทบาทสมมติก่อน

1.4 ตุ่มเลือกสมาชิกจากกลุ่มที่แสดงบทบาทสมมติว่า กลุ่มดำเนินการอย่างไรจึงประสบผลสำเร็จและดำเนินการ ได้รวดเร็ว

2. ขั้นตอนกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม	
ขั้นรับทราบและกำหนด ปัญหา	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบทบาทสมมติเรื่อง “ทำไมไม่ตกลงกันก่อน” เมื่อจบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย และเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ ● ปัญหาของนักเรียนชั้น ม. 3 / 4 มีอะไรบ้าง ● สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร ● ประเด็นปัญหาสำคัญจากบทบาทสมมติที่ต้องแก้ไขคืออะไร ● จุดมุ่งหมายในการตัดสินใจที่ถูกทางคืออะไร	
ขั้นประมวลข้อมูล	2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญที่ว่า “นักเรียนชั้น ม. 3 / 4 ต้องช่วยกันตัดสินใจเลือกแนวทางการจัดการการขายอาหารในงานนิทรรศการวันวิชาการอย่างไร” อย่างละเอียด ดังนี้ ● จากบทบาทสมมติมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างไรบ้าง จงตอบมาอย่างละเอียด ● จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียนอย่างไรบ้าง ทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเอง และเกิดขึ้นกับผู้อื่นในสังคม	
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	3. นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญ แล้วบันทึกผลลงไปในแบบบันทึกที่กำหนดให้	4. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลที่จดบันทึกไว้นามาจัดหมวดหมู่ จำแนกเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นแล้วพิจารณาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมีหลักฐานใดยืนยันว่าถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ แล้วจดบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นแสวงหาทางเลือก	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ แล้วพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอในการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าไม่พอให้ค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง ตอบเป็นข้อ ๆ ในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว และในแง่ของคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดอันดับความสำคัญของทางเลือกและเลือกทางเลือกเพียง 1 ทางเลือก
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวนใคร่ครวญ พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดใช่หรือไม่
ขั้นลงความเห็น	8. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและเกิดผลดีอย่างแท้จริง
ขั้นลงความเห็น	9. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่มว่า พิจารณาเลือกทางเลือกใด พร้อมอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทางเลือกนี้
ขั้นลงความเห็น	10. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการตัดสินใจของแต่ละคนอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคน แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นสำคัญ 11. กลุ่มตัวแทนนักเรียน 1-2 คน เสนอผลงาน นักเรียนคนอื่นที่มีความคิดแตกต่างไปจากที่นำเสนอให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. สรุป

ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนขาดหายไป โดยอาศัยแนวทางการสรุปดังนี้

ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนั้น ถ้าต่างฝ่ายจะทำตามใจตนเอง การทำงานก็จะสับสนวุ่นวาย เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว จึงควรมีการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นร่วมกัน และใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นระบบ ตลอดจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

4. ชิ้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- การนำเสนอผลงาน

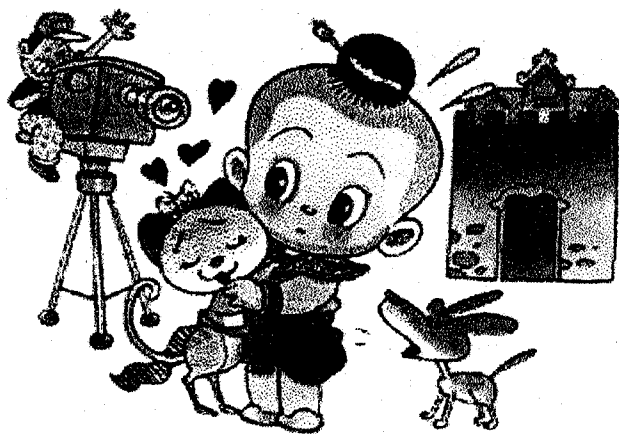
4.2 ตรวจผลงาน

- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกทางเลือก
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก

“ทำไมไม่ตกลงกันก่อน”

ครูติ่งกล่าวกับนักเรียนห้อง ม.3/4 ในงานนิทรรศการทางวิชาการของโรงเรียนปีนี้ ห้องของเราได้รับมอบหมายให้ขายอาหาร 1 อย่าง จะเป็นอะไรก็ได้ ครูติ่งขอให้นักเรียนประชุมปรึกษาหารือกันว่าขายอะไร จะซื้อของได้จากที่ไหน ใครจะเป็นคนไปซื้อและจะต้องเตรียมอุปกรณ์อะไรบ้าง ให้จดบันทึกให้ครุทราบด้วย ให้จดบันทึกให้ครุทราบด้วย เพื่อจะนำเข้าไปประชุมต่อไป จากนั้นครูติ่งก็ออกจากห้องไป ปลอ่ยให้นักเรียนปรึกษาหารือกันเอง

ในตอนแรกยังไม่มีใครเสนออะไร ทุกคนตื่นเต้นที่จะได้ขายอาหารบ้างก็จับกันเป็นคู่ บ้างก็จับกันเป็นกลุ่ม วิพากษ์วิจารณ์ไปต่าง ๆ นานา ต่างพากันลืมคำสั่งของครูติ่งเสียสิ้น นิพนธ์ซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงเริ่มดำเนินการประชุม คนที่เสนอความคิดเห็นมีเพียงไม่กี่คน ส่วนมากก็เป็นคนเดิมได้แก่ สนิท พิมพา รุ่งรัตน์ และรัศมี ทุกคนต่างเสนอความคิดเห็นของตน ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น จึงเกิดการแย้งกันพูด พูดแข่งกัน และขัดจ้งหะกันตลอดเวลา นิพนธ์ไม่รู้จะทำอย่างไร จึงปลอ่ยให้เพื่อน ๆ แย้งกันพูด โดยไม่จัดการใด ๆ ทั้งสิ้น

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

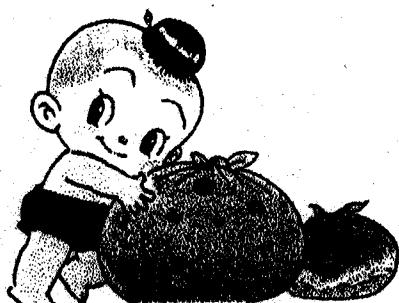
จัดลำดับทางเลือก

1.
2.
3.
4.
-
-
-

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณาคือ

-
-
-
-
-

“ช่วยกันดี มีความสุข”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของมิตรภาพ การช่วยเหลือ รวมถึงสัมพันธภาพที่ดี และการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. บอกความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้
2. เห็นความสำคัญของการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหาและช่วยเหลือกันและกัน

แนวคิด

การอยู่ร่วมกันที่ก่อให้เกิดความสัมพันธที่ดีต่อกันและกันมีความราบรื่นและมีความสุข จำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยกำลังกายและกำลังทรัพย์

อุปกรณ์

- สถานการณ์จำลอง “ใครจะช่วยฉันได้”
- ฉลากสถานการณ์การช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อน
- แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา
- แบบบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- แบบประเมินทางเลือก

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีอิมมาคุเตคคอนแวนต์

ขั้นตอนการ

1. ขั้นนำ

- 1.1 ผู้ดำเนินกิจกรรมขออาสาสมัครจากนักเรียน 3 คนและให้จับคู่กันกับเพื่อนและจับฉลากแสดงบทบาทตามข้อความที่เขียนไว้เป็นคู่ ดังนี้

- ★ นักเรียนเป็นคนเรียนคณิตศาสตร์เก่งมาก เมื่อเพื่อนคนหนึ่งซึ่งสอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ผ่านหลายครั้ง ขอร้องให้นักเรียนช่วยติวให้ แต่นักเรียนยังทำงานบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ★ ขณะที่นักเรียนเดินตามหลังเพื่อนคนหนึ่งไปยังห้องเรียนของนักเรียน เมื่อเดินขึ้นบันได เพื่อนคนนั้นลื่นล้มลง นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร
- ★ วันหนึ่งขณะที่นักเรียนและเพื่อน ๆ ช่วยกันจัดพานดอกไม้และรูปเทียนเพื่อไหว้ครูเสร็จแล้ว เพื่อนคนหนึ่งจะนำพานดอกไม้ที่จัดเสร็จไปวางไว้บนโต๊ะ บังเอิญไปสะดุดเท้าเพื่อนอีกคนหนึ่งล้มลง ทำให้พานดอกไม้เบี้ยวเสียรูปทรง เพื่อน ๆ ต่างพากันว่ากล่าวและตำหนิเพื่อนคนนั้น จนเพื่อนคนนั้นนั่งเศร้าแสดงสีหน้าไม่สบายใจอย่างเห็นได้ชัด ที่ทำให้พานดอกไม้เสียหยาบโดยไม่ได้เจตนา นักเรียนจะช่วยเหลือเพื่อนคนนั้นอย่างไร

เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทตามข้อความแล้ว ให้นักเรียนคนอื่นทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตพฤติกรรม แล้วรายงานพฤติกรรมการแสดงของแต่ละคู่หลังจากแสดงจบให้ผู้สังเกตได้ทราบ

1.2 ผู้ดำเนินกิจกรรมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่แสดงในประเด็นต่อไปนี้

- ★ คนทั้ง 3 มีพฤติกรรมแสดงออกอย่างไร
- ★ นักเรียนชอบพฤติกรรมของใคร เพราะเหตุใด
- ★ ได้ข้อคิดอะไรจากพฤติกรรมของคนทั้ง 3

2. ขั้นกิจกรรม

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นรับทราบและกำหนดปัญหา	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างเรื่อง “ใครจะช่วยฉันได้” เมื่อจบแล้วให้ร่วมกันอภิปราย และเสนอความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ ● ปัญหาของทิพย์สุนันทากับยาใจ มีอะไรบ้าง ● สาเหตุของปัญหาเกิดจากอะไร ● ประเด็นปัญหาสำคัญจากกรณีตัวอย่างที่ต้องแก้ไขคืออะไร ● จุดมุ่งหมายในการตัดสินใจที่ถูกทางคืออะไร

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นประมวลข้อมูล	2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญที่ว่า “ทิพย์สุนันทาและซาใจ ร่วมแก้ไขสถานการณ์และตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหาอย่างไร” อย่างละเอียด ดังนี้ ● จากสถานการณ์จำลองมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอย่างไรบ้าง จงตอบมาอย่างละเอียด ● จากประเด็นปัญหานักเรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักเรียนอย่างไรบ้าง ทั้งที่เกิดขึ้นกับตนเองและเกิดขึ้นกับผู้อื่นในสังคม 3. นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญ แล้วบันทึกผลลงไปในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	4. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลที่จดบันทึกไว้นามาจัดหมวดหมู่ จำแนกเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นแล้วพิจารณาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมีหลักฐานใดยืนยันว่าถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ แล้วจดบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นแสวงหาทางเลือก	5. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองพิจารณาใคร่ครวญข้อมูลจากแบบบันทึกในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ แล้วพิจารณาว่าข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอในการตัดสินใจหรือไม่ ถ้าไม่พอให้ค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง ตอบเป็นข้อ ๆ ในแบบบันทึกที่กำหนดให้
ขั้นเลือกทางเลือก	6. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือก โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา ชั่งน้ำหนัก ผลดี-ผลเสีย ประโยชน์-โทษ ทั้งในระยะสั้นระยะยาว และในแง่ของคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น จัดอันดับความสำคัญของทางเลือกและเลือกทางเลือกเพียง 1 ทางเลือก

กระบวนการ	กิจกรรม
ขั้นทบทวนใคร่ครวญ	7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อพิจารณาทบทวนใคร่ครวญ พิจารณาทางเลือกที่เลือกไว้นั้นสมเหตุสมผลกับข้อมูลที่มีอยู่จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติจริงได้หรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมมากที่สุดใช่หรือไม่
ขั้นลงความเห็น	8. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินทางเลือกแล้ว ลงความเห็นเลือกทางเลือก 1 ทางเลือกที่พิจารณาแล้วเห็นว่าแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องและเกิดผลดีอย่างแท้จริง 9. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลการตัดสินใจของกลุ่มว่า พิจารณาเลือกทางเลือกใด พร้อมอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกทางเลือกนี้ 10. ผู้ดำเนินกิจกรรมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการตัดสินใจของแต่ละคนอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละคน แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นสำคัญ 11. สุ่มตัวแทนนักเรียน 1-2 คน เสนอผลงาน นักเรียนคนอื่นที่มีความคิดแตกต่างไปจากที่นำเสนอให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. สรุป

- 5 ผู้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความสำคัญของการรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกับการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะทำให้บุคคลมีสัมพันธภาพที่ดีและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6

4. ขั้นประเมินผล

4.1 การสังเกต

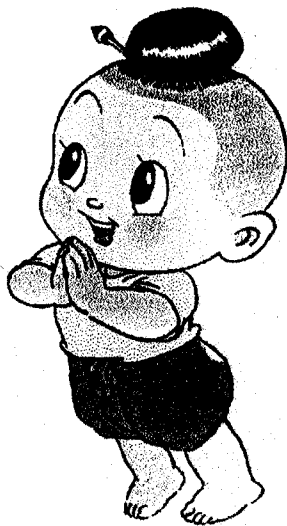
- การตอบคำถาม
- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การอธิบายเหตุผล
- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- การนำเสนอผลงาน

4.2 ตรวจสอบผลงาน

- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การบันทึกทางเลือก
- การตัดสินใจเลือกทางเลือก
- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม 1 - 3

ใครจะช่วยฉันได้

โรงเรียนกำหนดให้มีการจัดงานวันไหว้ครู ครูรุ่งทิพย์ ซึ่งเป็นคุณครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จึงมอบหมายรองกรณ์ ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าห้อง เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดพานดอกไม้และรูปเขียน รองกรณ์จึงขอความร่วมมือจากเพื่อน ๆ นักเรียนทุกคนตามความสามารถ ทิพย์สุนันทากับซาใจ ได้รับมอบหมายให้จัดหาดอกไม้ ซึ่งขึ้นอยู่ริมทางบริเวณแยกถนนใหญ่ แต่ทิพย์สุนันทาและซาใจไม่มีจักรยาน และรู้สึกไม่ปลอดภัยถ้าไปกันเพียงลำพังผู้หญิงสองคน จึงชวนกมลและคมสันต์ให้ขี่จักรยานไปส่งและช่วยเก็บดอกไม้ แต่กมลปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือใดๆ ทั้งสิ้น เพราะเห็นว่าไม่ใช่ธุระของคน ส่วนคมสันต์ยินดีให้ความช่วยเหลือตามที่ทิพย์สุนันทาและซาใจขอ ร้อง แต่ก็ยังมีปัญหาอีกว่าจักรยานที่จะขี่ไปเก็บดอกไม้ไม่พอยู่ดี ทั้งสามจึงปรึกษากันว่าจะขอแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

แบบบันทึกข้อมูล

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดในด้านต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวกับปัญหาคือ

- 1.1
- 1.2
- 1.3
- 1.4
- 1.5
- 1.6

2. ข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคือ

- 2.1
- 2.2
- 2.3
- 2.4
- 2.5
- 2.6

แบบบันทึกผลการประมวลข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	เชื่อถือได้	ไม่เชื่อถือ	เหตุผล
ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง			
1.			
2.			
3.			
4.			
ข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็น			
1.			
2.			
3.			
4.			

ข้อมูลเพิ่มเติม (ถ้ามี)	แหล่งที่มา

ทางเลือกในการแก้ปัญหา/ตัดสินใจ

1.
2.
3.
4.

ประเมินทางเลือก

ทางเลือก	ผลที่จะเกิดตามมา		ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

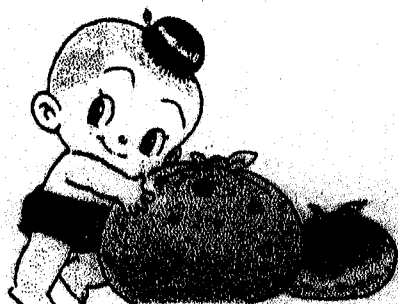
จัดลำดับทางเลือก

1.
2.
3.
4.
-
-
-

ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่

เหตุผลประกอบการพิจารณาคือ

-
-
-
-

กิจกรรมที่ 12

“ปัจจัยนิเทศ..คุณค่าความคิด”

คำชี้แจง

กิจกรรมนี้ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้เห็นคุณค่าของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีบทบาทในยุคปัจจุบัน ช่วยให้เราสามารถตัดสินใจเลือกได้เหมาะสม เพื่อความดีงามของส่วนรวม และคุณค่าของมิตรภาพอันดีงามที่มีให้กันตลอดการร่วมกิจกรรมที่ผ่านมา และความเอื้ออาทรที่ควรมีให้กันตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตของนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการร่วมกิจกรรมและมิตรภาพที่แต่ละคนมีให้กัน
3. เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง

แนวคิด

ในการทำกิจกรรมใด ๆ หรือการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนั้น ถ้าบุคคลนำกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการะบวนการเลือกและตัดสินใจ รวมถึงการมีความรู้สึกที่ดี มีมิตรภาพอันดีกับบุคคลที่อยู่รอบข้าง จะเป็นแนวทางที่จะทำให้เราอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

อุปกรณ์

1. กิจกรรม “เก้าจุด”
2. บัตรขอบคุณ
3. ชองจดหมาย

ขนาดกลุ่ม 10 คน

เวลา 50 นาที

สถานที่ ห้องแนะแนว โรงเรียนเมธีอิมมาคุเลตคอนแวนต์

วิธีดำเนินการ

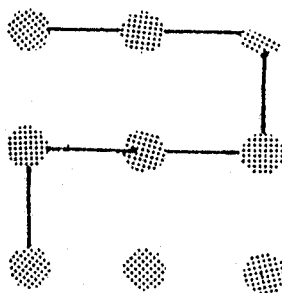
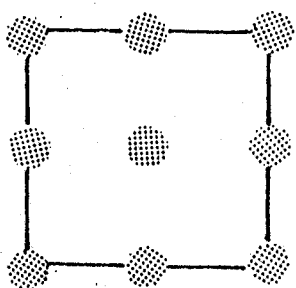
1. ขั้นนำ

- 1.1 ผู้ดำเนินกิจกรรมทักทายสมาชิกกลุ่ม ให้นักเรียนร่วมกันพูดคุยสนทนาถึงประโยชน์ที่นักเรียนได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณญาณตลอดทุกโปรแกรมที่ผ่านมา

- 1.2 นำแนวคิดของนักเรียนเขียนบนกระดาน โดยผู้ดำเนินกิจกรรมนำเสนอส่วนที่สำคัญที่ผู้ดำเนินกิจกรรมต้องการเน้นเพิ่มเติมถึงความสำคัญของความคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีต่อเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันที่มีข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

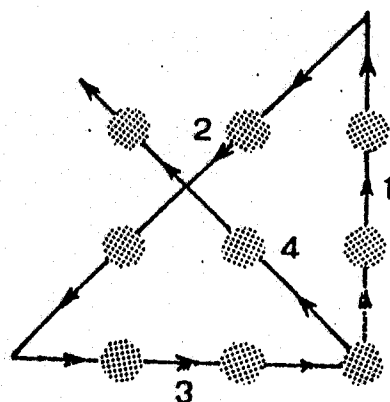
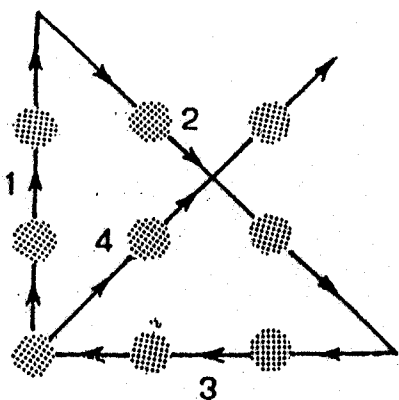
2. ขั้นตอนกิจกรรม

- 2.1 ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกใบงาน “เก้าจุด” ให้นักเรียนแต่ละคน
 2.2 โดยให้สมาชิกแต่ละคนวาดเส้นตรงสี่เส้นให้ผ่านเก้าจุดโดยไม่ลากซ้ำหรือยกปากกาขึ้นเลย (จากตัวอย่างนี้ลากเส้นตรงสี่เส้นจริงแต่ไม่ผ่านทั้ง 9 จุด)

- 2.3 สมาชิกจะเริ่มจากจุดไหนก่อนก็ได้ ถ้าทำไม่ได้ก็ให้เขียนจุดใหม่และพยายามพลิกแพลงจนกว่าจะทำได้

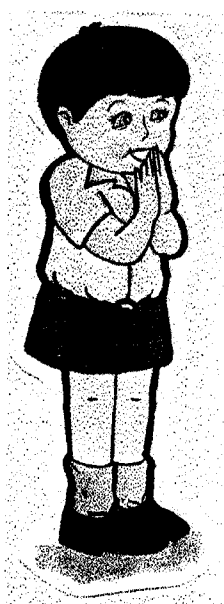
- 2.4 รูปที่ถูกต้องเป็นดังนี้ (อย่าเฉลยจนกว่าสมาชิกส่วนมากทำได้)

(รูปต้องเป็นดังนี้ จะเริ่มจากตรงไหนก่อนก็ได้)

- 2.5 ให้นักเรียนทำกิจกรรมนี้ประมาณ 10 นาที ให้นักเรียนคิดด้วยตนเอง

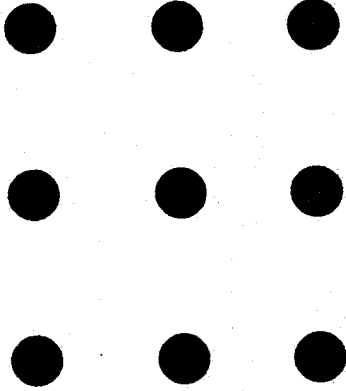
- 2.6 เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนที่สามารถลากเส้นผ่านจุดเก้าจุดโดยไม่ยกปากกาและลากเส้นเพียงสี่เส้น ให้แสดงวิธีคิดให้เพื่อน ๆ ฟัง
- 2.7 ผู้ดำเนินกิจกรรมขอให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมนี้ให้บทเรียนหรือให้ข้อคิดอะไรบ้าง และนักเรียนใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในกิจกรรมนี้อย่างไรบ้าง
3. ขั้นสรุป
- 3.1 เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ผู้ดำเนินกิจกรรมกับสมาชิกร่วมกันสรุปสาระสำคัญของกิจกรรม
- 3.2 ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปความสำคัญของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีผลต่อการตัดสินใจและการเลือกในวิถีชีวิตของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต นักเรียนต้องเลือกแนวทางการศึกษาต่อ ซึ่งมีผลต่อการประกอบอาชีพในอนาคต รวมถึงการปรับตัวและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข
- 3.3 ผู้ดำเนินกิจกรรมแจก “บัตรขอบคุณ” พร้อมทั้งขอร้องจดหมายที่เตรียมไว้ให้สมาชิกเขียนความในใจที่มีต่อเพื่อน ๆ ที่ร่วมกิจกรรมกันมาตลอด ในขณะที่นักเรียนเขียนขอบคุณเพื่อน ๆ ให้เปิดเพลง “ด้วยรักและผูกพัน” ให้ฟังร่วมกัน
- 3.4 เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนมอบให้เพื่อนแต่ละคน

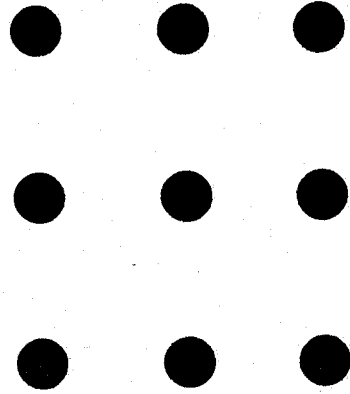
กิจกรรม “เก้าจุด”

ลองคิดดู คุณคิดได้

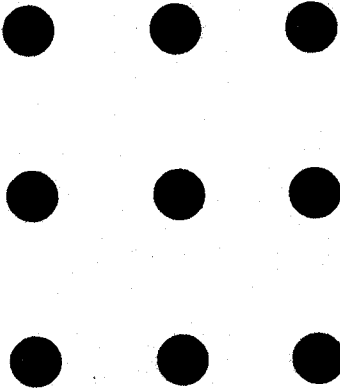
1

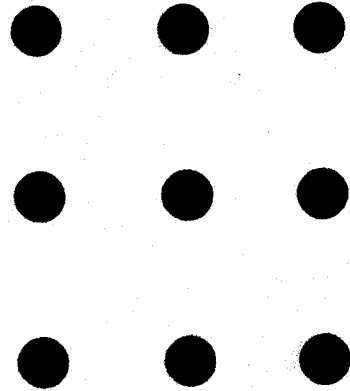
2

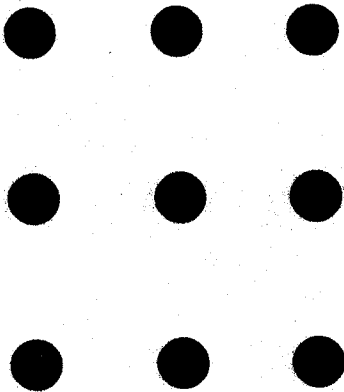
3

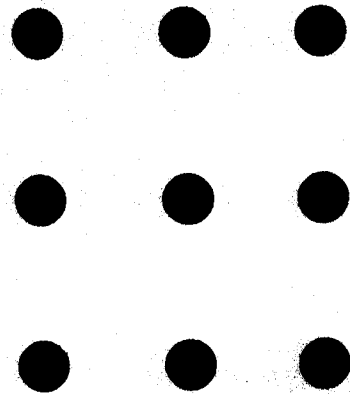
4

5

6

แบบทดสอบ

**วัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

นางสาวบังอร ไชยเผือก

นิสิตปริญญาโท (ภาคพิเศษ)

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาจิตวิทยาแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา

คู่มือการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดมุ่งหมาย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ฉบับนี้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับใด และจะสามารถพัฒนาให้มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นได้โดยใช้โปรแกรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยออกแบบควบคู่กับเครื่องมือชุดนี้

องค์ประกอบของความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. การนิยามปัญหา (IP) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเรื่องราวที่ปรากฏให้ชัดเจน ว่าอะไรคือประเด็นปัญหา
2. การรวบรวมข้อมูล (CI) หมายถึง ความสามารถในการประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์หรือเรื่องราวที่ปรากฏ เพื่อให้ใช้เป็นข้อมูลหรือพื้นฐานในการตัดสินใจแก้ปัญหา
3. การจัดระบบข้อมูล (II) หมายถึง การจำแนกแยกแยะข้อมูลที่มีอยู่ ว่าข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็น
4. การตั้งสมมติฐาน (Hy) หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูลที่มีอยู่ในแง่ความถูกต้อง เพื่อคาดการณ์สาเหตุ/คำตอบที่สมเหตุสมผลตามข้อมูลที่มีอยู่จริง
5. การอ้างอิงโดยใช้หลักตรรกศาสตร์ (Co) หมายถึง การพิจารณาเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่สมเหตุสมผล และเป็นไปได้มากที่สุด
6. การประเมินการสรุปอ้างอิง (Ev) หมายถึง การประเมินทางเลือกและพิจารณาตัดสินใจลงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิด

ลักษณะขอแบบทดสอบ

แบบทดสอบการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณนี้เป็นแบบสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกแต่ละข้อออกเป็น 6 ด้านๆ ละ 7 ข้อ วิธีตอบให้ผู้ตอบตอบโดยใช้ปากกาทำเครื่องหมายกากบาท (x) ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 42 ข้อ เวลา 60 นาที
2. ให้นักเรียนอ่านข้อความ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ในการตอบ เมื่อหาคำตอบที่ต้องการได้แล้ว ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ที่ตรงกับตัวอักษรที่เป็นคำตอบที่นักเรียนต้องการ เช่น

ในข้อ 1. ต้องการเลือก ข. เป็นคำตอบ ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		X		

4. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดเส้นทับรอยกากบาทเดิมเสียก่อน แล้วจึงขีดใหม่ เช่น ในข้อ 1. ต้องการเปลี่ยนจากข้อ ข. เป็นข้อ ง. ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.		X		X

5. กรุณาอย่าขีดเขียนข้อความใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้

อาคมเป็นนักเรียนชั้น ม.3 มีฐานะยากจน เมื่อโรงเรียนเลิกแล้วต้องไปรับจ้างเสริฟอาหารจนถึงห้าทุ่มทุกวัน จึงไม่มีเวลาอ่านหนังสือและทำการบ้าน ผลการเรียนของเขาต่ำลง บ่อยครั้งที่อาคมนั่งหลับในเวลาเรียน จึงช่วยเพื่อนที่นั่งโต๊ะใกล้กันชวนอาคมไปห้องน้ำแล้วบอกว่า ตนเองมียาที่กินแล้ว จะช่วยให้หายง่วงและมีคนบอกว่าช่วยให้ความคิดโล่งขึ้น ช่วยแก้ปัญหาความทุกข์ใจได้ ใช้นแล้วจะขยันเรียน อคนอนได้คึกๆ อาคมจะได้ทำการบ้านเสร็จทันส่งครู จึงช่วยชวนอาคมลองใช้ยาบ่อยๆ

1. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญที่สุดที่อาคมกำลังเผชิญอยู่
 - . เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เพราะนอนไม่พอ
 - . ทำงานมากเกินไป
 - . อยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด
 - . ไม่มีสมาธิในการดูหนังสือ
2. จากสถานการณ์ที่กำหนด ถ้าอาคมเลือกเสพยาบ้า นักเรียนจะมีวิธีการรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดที่ช่วยให้สรุปได้ว่า เกิดปัญหากับอาคมจริง
 - . สังเกตจากพฤติกรรมของซิงชัย
 - . สัมภาษณ์จากเพื่อนผู้ใกล้ชิดของอาคมและสังเกตพฤติกรรมของอาคม
 - . สังเกตพฤติกรรมของซิงชัยและสัมภาษณ์เพื่อนผู้ใกล้ชิด
 - . สอบถามจากสมาชิกในครอบครัวของอาคม
3. จากสถานการณ์ที่กำหนด มีผู้สรุปให้นักเรียนฟังดังนี้
 - ข้อ 1. “ถ้าอาคมเชื่อที่ซิงชัยบอกว่า ใช้นี้อจะช่วยทำให้ความคิดโล่งขึ้นคงแน่แน่”
 - ข้อ 2. “หลังกลับจากโรงเรียนอาคมต้องไปรับจ้างเสริฟอาหารจนถึงห้าทุ่มทุกวัน”

จากข้อสรุปดังกล่าว นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

 - . ข้อ 1. เป็นข้อเท็จจริง ข้อ 2. เป็นข้อคิดเห็น
 - . ข้อ 1. เป็นข้อคิดเห็น ข้อ 2. เป็นข้อเท็จจริง
 - . ข้อความทั้งสองเป็นข้อเท็จจริง
 - . ข้อความทั้งสองเป็นข้อคิดเห็น

4. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อความใดน่าจะเป็นสาเหตุที่เป็นไปได้มากที่สุดที่อาจทำให้อาคมต้องเผชิญปัญหา

- . อาคมไม่ขยันเรียนเพราะมีงานมาก
- . ชิงชัยชวนให้อาคมเสพยาบ่อย ๆ
- . อาคมชอบหลับในห้องเรียนบ่อย ๆ
- . อาคมไม่มีสมาธิในการดูหนังสือ

5. ถ้านักเรียนเป็นอาคม นักเรียนจะตัดสินใจแก้ปัญหายังไง

- . ลองเสพยาตามคำแนะนำของชิงชัย
- . หยุดไปเสิร์ฟอาหารจนกว่าผลการเรียนจะดีขึ้น
- . อยู่ทำการบ้านที่โรงเรียนให้เสร็จก่อนไปเสิร์ฟอาหาร
- . นำปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองไปปรึกษากับครูประจำชั้น

6. จากคำตอบข้อ 5. นักเรียนคิดว่าคำตอบที่นักเรียนเลือกเป็นการตัดสินใจที่ดีหรือไม่ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

- . ดี เพราะจะได้มีความคิดเฝ้าระวังตามที่ชิงชัยบอก
- . ดี เพราะจะได้มีเวลาดูหนังสือและทำงานส่งครูตามกำหนด
- . ดี เพราะคุณครูจะได้ทราบปัญหาและช่วยหาทางแก้ไขอย่างถูกวิธี
- . ดี เพราะคุณครูจะนำปัญหาไปปรึกษากับคนอื่นต่อไป

เลียงอย่างไร..เคิบโคเช่นกัน

ครอบครัวของประสิทธิ์มีสมาชิกอยู่ 4 คน ได้แก่ประสิทธิ์ ภรรยา และลูกอีก 2 คน คือ อารยา ลูกสาวคนโตอายุ 14 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และพาฝัน ลูกสาวคนเล็กซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประสิทธิ์และภรรยาเป็นคนมีระเบียบ มักจะดูแลเอาใจใส่และอบรมสั่งสอนลูก ๆ ให้เป็นคนดี รู้จักรักษาความสะอาด มีระเบียบวินัยในการทำงานและการประพฤติตน ลูก ๆ ของเขาจึงเป็นเด็กมีระเบียบวินัย พุดจาไพเราะอ่อนหวาน กิริยามารยาทเรียบร้อย มีสัมมาคารวะ รู้จักเคารพผู้ใหญ่ ไม่เที่ยวเตร่ ดอนเียนได้เวลา ก็จะกลับบ้าน เมื่อมาถึงบ้านจะทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เสร็จแล้วจึงทำการบ้าน ทานอาหารร่วมกัน ทำการบ้านเสร็จแล้วจึงจะดูโทรทัศน์สักครู่หนึ่งจึงเข้านอน ก่อนนอนก็จะสวดมนต์ไหว้พระ เด็กทั้งสองเป็นที่รักใคร่และชื่นชอบของเพื่อน ๆ และคนทั่วไปในหมู่บ้าน เพราะเป็นเด็กที่มีสัมมาคารวะ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ทางโรงเรียนจึงได้คัดเลือกให้อารยาเป็นเยาวชนดีเด่น นำความภาคภูมิใจให้กับประสิทธิ์และภรรยา รวมถึงญาติพี่น้องเป็นอย่างดี

ส่วนครอบครัวของสถาพร ซึ่งอาศัยอยู่ใกล้บ้านของประสิทธิ์ เขามีลูก 2 คน คนโตเป็นชายชื่อ ศรธรรม เรียนอยู่ห้องเดียวกันกับอารยา คนที่สองเป็นหญิงชื่อ งามสม ชาวบ้านที่นั่นมักจะ

ได้ยืนสถาพรและภรรยาทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ เพราะสถาพรมักจะไปดื่มสุรากับเพื่อน ๆ และ กลับบ้านดึก ภรรยาของเขาก็จะไปเที่ยวกับเพื่อน เธอชอบดูหนัง ฟังเพลง และกลับบ้านค่ำมืดเช่นกัน เขาทั้งสองไม่มีเวลาดูแลบ้านเรือน ปล่อยให้รกยุ่ง และไม่มีเวลาอบรม ดูแลลูก เด็กทั้งสอง จึงเป็นเด็กที่ขาดระเบียบวินัย พูดยาหยาบคาย ไม่มีสัมมาคารวะ ก้าวร้าว ชอบทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ๆ มักจะมีปัญหาหาค่อยเป็นประจำ ทางโรงเรียนจึงได้เชิญสถาพรและภรรยาไปพบ เพื่อทำ ทัณฑ์บนว่าถ้าสรวมลูกคนใดของเขาก่อเรื่องทะเลาะวิวาทอีกจะต้องให้ออกจากโรงเรียน ชาวบ้าน ละแวกนั้นต่างก็ไม่ชอบนิสัยของเด็กทั้งสองและห้ามปรามไม่ให้ลูก ๆ ของตนคบหาสมาคมด้วย เพราะกลัวว่าจะนำความเดือดร้อนมาให้

7. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญที่ทำให้ครอบครัวของ ประสิทธิ์และครอบครัวของสถาพรแตกต่างกัน

- . สภาพของครอบครัวที่แตกต่างกัน
- . สถาพรชอบทะเลาะวิวาทกับภรรยาเป็นประจำ
- . ประสิทธิ์และภรรยามีระเบียบวินัย
- . สองครอบครัวอาศัยอยู่ใกล้กันเกินไป

8. จากสถานการณ์ที่กำหนด ถ้านักเรียนต้องการหาสาเหตุของความแตกต่างระหว่างพฤติกรรม ของอารยาและสรวม ควรใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลในข้อใด

- . สังเกตพฤติกรรมของอารยาและสรวม
- . เชื่อมเขียน สังเกต สัมภาษณ์อารยาและสรวม
- . สัมภาษณ์ พูดคุยกับอารยาและสรวม
- . สัมภาษณ์เพื่อนสนิทของอารยาและสรวม

9. จากสถานการณ์ที่กำหนด ถ้ามีผู้สรุปให้นักเรียนฟังดังนี้

ข้อ 1. “ประสิทธิ์และภรรยาเป็นคนมีระเบียบ ดูแลเอาใจใส่และอบรมลูก ๆ ให้เป็นคนดี”

ข้อ 2. “ถ้าสถาพรให้ความสนใจเอาใจใส่ลูก ๆ ของตนมากกว่านี้ สรวมคงจะเป็นเด็กดี”

จากข้อสรุปดังกล่าว นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. ข้อ 1. เป็นข้อเท็จจริง ข้อ 2. เป็นข้อคิดเห็น
- . ข้อ 1. เป็นข้อคิดเห็น ข้อ 2. เป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อความทั้งสองเป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อความทั้งสองเป็นข้อคิดเห็น

10. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อความใดน่าจะเป็นสาเหตุที่เป็นไปได้มากที่สุดที่ทำให้สองครอบครัวนี้แตกต่างกัน
- . พฤติกรรมของผู้นำครอบครัวที่แตกต่างกัน
 - . การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน
 - . สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน
 - . การมีเพื่อนบ้านและญาติที่แตกต่างกัน
11. ถ้านักเรียนเป็นสถาพร นักเรียนจะตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างไร
- . พูดคุยกับภรรยาให้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูก ๆ และร่วมมือกันแก้ปัญหา
 - . จะทำโทษลูก ๆ ที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
 - . จะคว่ำภรรยาที่ทำหน้าที่แม่ที่ไม่เหมาะสม
 - . จะคว่ำชาวบ้านที่แสดงความไม่พอใจต่อลูก ๆ ของตน
12. จากคำตอบข้อ 11. นักเรียนคิดว่าคำตอบที่นักเรียนเลือกเป็นการตัดสินใจที่ดีหรือไม่ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น
- . ดี เพราะผู้นำครอบครัวจะได้ร่วมมือกันอบรมลูก ๆ ได้เต็มที่
 - . ดี เพราะเป็นการช่วยให้ลูกและภรรยาสำนึกผิด
 - . ดี เพราะลูก ๆ และภรรยาอาจไม่สนใจและไม่ต้องการสถาพรอีกต่อไป
 - . ดี เพราะลูก ๆ และภรรยาจะได้รับการยอมรับจากชาวบ้านและคนรอบข้าง

ประโลมทั่วโลก วิญญาณถึงสัตว์

คนตามแห่ไปขอหวยเป็นพิเศษ

สำนักข่าวต่างประเทศประโลมข่าวดังทั่วโลก กรณี “ตัวเงินตัวทอง” ที่สองสามีภรรยานำมาเลี้ยงในบ้าน เพราะเชื่อว่าวิญญาณลูกชายมาถึง กรณีเรื่องแปลกประหลาดสองสามีภรรยา นายณรงค์ แดงเนียม อายุ 57 ปีและนางจำลอง แดงเนียม นำ “ตัวเงินตัวทอง” เข้ามาอยู่ในบ้าน อ้างมีวิญญาณ ค.ช. เจริญ แดงเนียม อายุ 13 ปี ลูกชายที่เพิ่งเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุรถชน มาเข้าสิง โดยมีการจัดที่นอนประคบประหงม ป้อนข้าวป้อนน้ำให้อย่างดีเหมือนกับเป็นลูกของตัวเอง นอกจากนี้มีชาวบ้านที่ทราบข่าวแห่ไปขอเลขเด็ดพากันถูกหอยไปหลายราย ชาวบ้านบางคนจุดธูปบูชา กราบไหว้ ขอโชคลาภนำไปตีเป็นเลขเด็ด

13. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ
- สองสามีภรรยาป้อนข้าวป้อนน้ำ“ตัวเงินตัวทอง”
 - ความเชื่อเรื่องวิญญาณของลูกชายของสองสามีภรรยา
 - มีชาวบ้านจุดธูปบูชา กราบไหว้ ขอโชคลาภนำไปตีเป็นเลขเด็ด
 - มีนักข่าวต่างชาติประโคมข่าวคั่งทั่วโลกว่าวิญญาณเด็กสิงในตัวเงินตัวทอง
14. ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ นักเรียนจะรวบรวมข้อมูลอย่างไร เพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นน่าเชื่อถือ
- ฟังความคิดเห็นจากชาวบ้านคนอื่น ๆ
 - สังเกต พูดคุย สอบถามจากสองสามีภรรยาเจ้าของบ้านและชาวบ้านคนอื่น ๆ
 - สังเกตพฤติกรรมของชาวบ้านว่าเป็นอย่างไร เชื่อตามสามีภรรยาหรือไม่
 - อ่านข่าวต่างประเทศที่ลงเกี่ยวกับข่าวนี้อย่างไร
15. จากสถานการณ์ที่กำหนด ถ้ามีผู้สรุปให้นักเรียนฟังดังนี้
- ข้อ 1. “สองสามีภรรยาเชื่อว่าวิญญาณลูกชายเข้าถึงตัวเงินตัวทอง”
- ข้อ 2. “เด็กชายเจริญ แดงเนียม ถูกอุบัติเหตุรถชนเสียชีวิต”
- จากข้อสรุปดังกล่าว นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อใดเป็นข้อเท็จจริง
- ข้อ 1. เป็นข้อเท็จจริง ข้อ 2. เป็นข้อคิดเห็น
 - ข้อ 1. เป็นข้อคิดเห็น ข้อ 2. เป็นข้อเท็จจริง
 - ข้อความทั้งสองเป็นข้อเท็จจริง
 - ข้อความทั้งสองเป็นข้อคิดเห็น
16. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดน่าจะเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่สองสามีภรรยา ตัวเงินตัวทอง มาเลี้ยง
- ให้ชาวบ้านมาขอหวยจากตัวเงินตัวทอง
 - เชื่อว่าวิญญาณของลูกชายสิงอยู่ในตัวเงินตัวทอง
 - อยากให้นักข่าวต่างประเทศประโคมข่าวทั่วโลก
 - มีความรักความผูกพันกับตัวเงินตัวทอง
17. ถ้านักเรียนเป็นชาวบ้านที่ทราบข่าวและอยู่ในสถานการณ์ นักเรียนจะเลือกทำสิ่งใด
- ขอหวยจากตัวเงินตัวทอง
 - ถ้าให้คนอื่นฟังว่าเป็นเหตุการณ์แปลกมหัศจรรย์
 - บอกสามีภรรยาสองคนว่าเป็นเรื่องมงาย
 - ไม่คัดค้านหรือแสดงว่าไม่เชื่อในสิ่งที่ตนเองก็พิสูจน์ไม่ได้
18. จากคำตอบข้อ 17. นักเรียนคิดว่าคำตอบที่นักเรียนเลือกเป็นการตัดสินใจที่ดีหรือไม่

ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

- . คี เพราะจะได้รับเงินจากการถูกทวง
- . คี เพราะจะเป็นการเผยแพร่ความเชื่อที่น่าสนใจต่อไป
- . คี เพราะช่วยให้สามารถรรรยาเลิกลงมายได้
- . คี เพราะเราต้องเชื่ออย่างมีเหตุผลแต่ไม่มีสิทธิห้ามความเชื่อของผู้อื่น

น้ำเชียวกับเพื่อนรัก

ในตอนเที่ยงก่อนเข้าแถวขึ้นห้องเรียน ขณะที่น้ำเชียวซึ่งเป็นหัวหน้าเวรทำความสะอาดโรงอาหารกำลังทำความสะอาดโรงอาหารร่วมกับกลุ่มเพื่อนคนอื่น ๆ อยู่ นั่น บวรพาซึ่งเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกับน้ำเชียวมากที่สุดและเป็นสมาชิกที่ต้องทำความสะอาดโรงอาหารด้วยกัน กลับนั่งทำงานของตนอยู่บริเวณใต้ต้นไม้ โดยไม่ยอมช่วยเพื่อนทำงานเลย ตะวันเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มเห็นดังนั้นจึงเดินเข้าไปต่อว่าด้วยคำพูดที่ไม่สุภาพกับบวรพา ทั้งสองเกิดการถกเถียงกันอย่างรุนแรงถึงขั้นชกต่อยกัน น้ำเชียวไม่รู้จะทำอย่างไรดี เพราะทั้งตะวันและบวรพาต่างก็เป็นเพื่อนของน้ำเชียวทั้งคู่

19. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่สุด

- . ตะวันมีนิสัยรักความยุติธรรม ไม่ยอมให้ใครเอาเปรียบ
- . บวรพาไม่รับผิดชอบหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย
- . ตะวันถกเถียงและชกต่อยกับบวรพา
- . ตะวันและบวรพาเป็นเพื่อนของน้ำเชียว

20. ถ้านักเรียนเป็นน้ำเชียว นักเรียนมีวิธีการรวบรวมข้อมูลอย่างไร เพื่อเป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหา

- . สังเกตพฤติกรรมของตะวัน
- . สังเกตพฤติกรรมของบวรพา
- . สอบถามตะวันและบวรพา
- . สอบถามพูดคุยกับบุคคลที่เห็นเหตุการณ์

21. จากสถานการณ์ที่กำหนด ถ้ามีผู้สรุปให้นักเรียนฟังดังนี้

ข้อ 1. “ตะวันเดินเข้าไปต่อว่าบุรพาค้วยคำพูดที่ไม่สุภาพ”

ข้อ 2. “บุรพาไม่แสดงความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้เกิดปัญหา”

จากข้อสรุปดังกล่าว นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- . ข้อ 1. เป็นข้อเท็จจริง ข้อ 2. เป็นข้อคิดเห็น
- . ข้อ 1. เป็นข้อคิดเห็น ข้อ 2. เป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อความทั้งสองเป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อความทั้งสองเป็นข้อคิดเห็น

22. สถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อความใดน่าจะเป็นสาเหตุที่เป็นไปได้มากที่สุดของสถานการณ์นี้

- . ตะวันใช้คำพูดที่ไม่สุภาพกับบุรพาก่อน
- . บุรพาไม่ทำเวรโรงอาหารแต่กลับนั่งทำงานส่วนตัว
- . ตะวันและบุรพเป็นเพื่อนสนิทของน้ำเชียว
- . น้ำเชียวทำความสะอาดโรงอาหารกับกลุ่มเพื่อน

23. ถ้านักเรียนเป็นน้ำเชียวนักเรียนจะตัดสินใจเลือกทำสิ่งใด

- . ปลอຍให้บุรพาและตะวันแก้ปัญหาด้วยวิธีการเดิมต่อไป
- . เข้าไปไกล่เกลี่ยสถานการณ์ ขอให้ตะวันและบุรพาทำความเข้าใจกัน
- . ให้เพื่อนแยกตะวันและบุรพาออกจากกันก่อน
- . แจ้งให้คุณครูเวรทราบ เพื่อทำโทษทั้งตะวันและบุรพา

24. จากคำตอบข้อ 23. นักเรียนคิดว่าคำตอบที่นักเรียนเลือกเป็นการตัดสินใจที่ดีหรือไม่ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

- . ดี เพราะตะวันและบุรพาได้รู้แพ้ รู้ชนะ เลิกแล้วต่อกันไป
- . ดี เพราะการพูดคุยทำความเข้าใจกันเป็นแนวทางที่ช่วยให้ทั้งสองเข้าใจกัน
- . ดี เพราะตะวันและบุรพาจะได้รับการไกล่เกลี่ยและเข้าใจกัน
- . ดี เพราะครูสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าน้ำเชียว

เลือกอะไรดี

เต๋ากับหนุ่ม เป็นเพื่อนรักกัน ทั้งสองคนมีอะไรที่คล้ายกัน ไม่ว่าจะเป็นความชอบ ความสนใจในเรื่องต่าง ๆ แม้แต่การเรียนก็มีความสามารถใกล้เคียงกัน ในอนาคตทั้งสองฝันจะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและสอบเข้าเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงให้ได้ แต่เมื่อเริ่มเรียนชั้น ม.3 ทั้งสองพบว่าการเรียนยากขึ้น เต๋าก็เริ่มคิดว่าเขาอาจจะเรียนทางด้านช่างอุตสาหกรรม แทนการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายคณิต-วิทย์ ซึ่งเขารู้ดีว่าอาจจะไม่ประสบความสำเร็จ เต๋าก็ปรึกษากับหนุ่ม หนุ่มถึงเลที่จะเลือกเส้นทางอย่างเต๋าก็ได้ ในที่สุด เพื่อนรักทั้งสองก็แยกจากกัน เต๋าก็เลือกเรียนช่างอุตสาหกรรม หนุ่มเลือกเรียนชั้น ม. 4 สายคณิต-วิทย์ ตามคำแนะนำของพ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัว

1 ปีผ่านไป เพื่อนรักทั้งสองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกัน เต๋าก็บอกกับหนุ่มว่า ผลการเรียนของเขาเป็นที่น่าสนใจมาก และเขาก็มีความสุขกับการเรียน แต่หนุ่มเล่าว่าเขาเบื่อหน่ายการเรียนที่ยาก ไม่ชอบวิชาที่เรียนเลย แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ใจหนึ่งก็อยากจะทำตามมาเป็นรุ่นน้องของเต๋าก็ได้ อีกใจหนึ่งก็อยากจะทำอย่างอื่นที่แตกต่างไปจากเต๋าก็ได้

25. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ

- . หนุ่มเลือกเรียนตามคำแนะนำของพ่อแม่และความฝันของตน
- . หนุ่มอยากเป็นรุ่นน้องของเต๋าก็ได้ โดยการเลือกเรียนช่างอุตสาหกรรม
- . หนุ่มอยากต่อสู้กับปัญหาการเรียนที่ยากที่กำลังเผชิญอยู่
- . หนุ่มไม่ชอบและรู้สึกเบื่อหน่ายวิชาที่เรียนในชั้น ม. ปลาย สาย วิทย์-คณิต

26. ถ้านักเรียนเป็นหนุ่ม นักเรียนจะรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใด เพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นเป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหาที่น่าเชื่อถือ

- . นำปัญหาไปปรึกษาครูแนะแนว.....
- . สัมภาษณ์เพื่อน ๆ ที่ประสบปัญหาเดียวกัน
- . ค้นข้อมูลแนวทางการศึกษาต่อจากหนังสือ
- . สังเกตพฤติกรรมของเต๋าก็ได้

27. จากสถานการณ์ที่กำหนด ถ้ามีผู้สรุปให้นักเรียนฟังดังนี้

ข้อ 1. “ถ้าหนุ่มเลือกเรียนช่างอุตสาหกรรมหนุ่มคงจะมีความสุขเหมือนเต๋าก็ได้”

ข้อ 2. “หนุ่มกล่าวว่า เขาเบื่อหน่ายการเรียนที่ยาก ไม่ชอบวิชาที่เรียนเลย”

จากข้อสรุปดังกล่าว นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- . ข้อ 1. เป็นข้อเท็จจริง ข้อ 2. เป็นข้อคิดเห็น
- . ข้อ 1. เป็นข้อคิดเห็น ข้อ 2. เป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อความทั้งสองเป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อความทั้งสองเป็นข้อคิดเห็น

28. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดน่าจะเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่หนุ่ม ประสบปัญหาไม่มีความสุขกับการเรียน

- . หนุ่มเลือกเรียนตามคำแนะนำของพ่อแม่และความฝันของตนเอง
- . หนุ่มอยากเรียนตามเต้า เพราะทั้งสองเป็นเพื่อนรักกัน
- . หนุ่มอยากสอบเข้าเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง
- ง. หนุ่มไม่มั่นใจและไม่รู้จักตนเองดีพอ จึงทำตามคำแนะนำของพ่อแม่

29. ถ้านักเรียนเป็นหนุ่มผู้กำลังต้องตัดสินใจแก้ปัญหาเลือกเรียนใหม่ นักเรียนจะตัดสินใจเลือกทำสิ่งใด

- . เลือกเรียนช่างอุตสาหกรรมเหมือนเต้า
- . ทนเรียนให้จบชั้นมัธยมปลายสายวิทย์-คณิตให้จบ
- . นำปัญหาปรึกษาครูแนะแนว
- . ขอย้ายไปเรียนสายศิลป์-ภาษาที่โรงเรียนเดิม

30. จากคำตอบข้อ 29. นักเรียนคิดว่าคำตอบที่นักเรียนเลือกเป็นการตัดสินใจที่ดีหรือไม่ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

- . ดี เพราะจะได้เรียนกับเพื่อนเก่าที่รู้ใจ
- . ดี เพราะจะไม่ต้องฝืนเรียนในสิ่งที่ยากและไม่มีความสุขในสิ่งที่เรียน
- . ดี เพราะจะได้เปลี่ยนบรรยากาศและเรียนรู้ในสาขาใหม่
- . ดี เพราะจะได้เรียนจะได้เรียนในสิ่งที่เหมาะสมกับคน

สุมาลีกับความล่าช้า

สุมาลี เข้ามาเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเมือง และพักอยู่ในหอพักกับเพื่อน ๆ ที่มาจากรโรงเรียนเดียวกัน เพราะคิดว่าการอยู่ด้วยกันในกลุ่มเพื่อนจะทำให้รู้สึกอบอุ่นและสามารถช่วยเหลือกันได้ตลอดเวลา ทุก ๆ วัน เพื่อน ๆ จะรวมกันจับกลุ่มพูดคุยกันด้วยเรื่องสัพเพเหระมากมาย และสุมาลีก็ถูกชักชวนให้เข้ากลุ่มด้วยทุกครั้งไป บางครั้งมีการนัดหมายกันออกไปเที่ยวตามที่ต่าง ๆ เมื่อเธอถูกคะยั้นคะยอ เธอก็อดไม่ได้ที่จะไปกับเขา ทั้ง ๆ ที่เป็นหน่วยงานที่ค้างอยู่ บางครั้งมีรายงานที่ถึงกำหนดจะต้องส่งครู แต่เธอก็ไม่กล้าที่จะปฏิเสธเพื่อน จนเป็นเหตุให้เธอต้องถูกทำโทษและถูกล้อเลียนจากเพื่อนเป็นประจำว่า “สุมาลี...ช้า”

31. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญของสุมาลี
- . สุมาลีเป็นเด็กชนบทจึงต้องยอมตามใจเพื่อน ๆ เพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อน
 - . สุมาลีเป็นคนช่างคุยและชอบเที่ยวกับเพื่อน ๆ เป็นประจำ
 - . สุมาลีไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน ทั้ง ๆ ที่ไม่อยากทำตามเพื่อน
 - . สุมาลีเป็นคนทำงานล่าช้า จึงถูกครูทำโทษและถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียน
32. ถ้านักเรียนเป็นสุมาลี และต้องการแก้ปัญหาไม่ต้องการให้ครูทำโทษหรือไม่ให้เพื่อน ๆ ล้อเลียนอีกต่อไป นักเรียนจะรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใด เพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นเป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหาที่น่าเชื่อถือ
- . สังเกตพฤติกรรมของสุมาลีก่อนไปเที่ยวกับเพื่อน
 - . สังเกตพฤติกรรมของสุมาลีขณะที่เพื่อนชวนไปเที่ยว
 - . สังเกตพฤติกรรมของสุมาลีขณะไปเที่ยวกับเพื่อน
 - . สังเกตพฤติกรรมของสุมาลีหลังจากไปเที่ยวกับเพื่อน
33. จากสถานการณ์ที่กำหนด ถ้ามีผู้สรุปให้นักเรียนฟังดังนี้
- ข้อ 1. “สุมาลีถูกครูทำโทษและถูกเพื่อนล้อเลียนเป็นประจำว่า “สุมาลี...ช้า”
- ข้อ 2. “ถ้าสุมาลีทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนไปเที่ยวกับเพื่อน สุมาลีคงไม่ถูกเพื่อนล้อเลียน”
- จากข้อสรุปดังกล่าว นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อใดเป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อ 1. เป็นข้อเท็จจริง ข้อ 2. เป็นข้อคิดเห็น
 - . ข้อ 1. เป็นข้อคิดเห็น ข้อ 2. เป็นข้อเท็จจริง
 - . ข้อความทั้งสองเป็นข้อเท็จจริง
 - . ข้อความทั้งสองเป็นข้อคิดเห็น
34. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดน่าจะเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่สุมาลีประสบปัญหาถูกครูทำโทษและถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียนเรื่องความล่าช้า”
- . สุมาลีชอบคุยกับเพื่อนในเรื่องศัพท์เทหระบ่อย ๆ
 - . สุมาลีเป็นเด็กเกียจคร้านไม่รับผิดชอบในการเรียน
 - . สุมาลีส่งงานไม่ทันตามกำหนดที่ครูสั่ง
 - . สุมาลีถูกคะแนนคะแนนจากเพื่อน ๆ ให้ไปเที่ยวด้วยบ่อย ๆ

35. ถ้านักเรียนเป็นสุมาลี นักเรียนจะเลือกทำอะไรเพื่อไม่ให้ถูกครูทำโทษและถูกเพื่อนล้อเลียนว่า “สุมาล่า..ซ่า”

- . ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อน จึงไปคุยหรือเที่ยวกับเพื่อน
- . คุยและเที่ยวกับเพื่อน ๆ ตามปกติ แล้วค่อยทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ
- . ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ โดยไม่คุยเล่นกับเพื่อนอีกต่อไป
- . ขอลอกงานที่ได้รับมอบหมายจากเพื่อน เพื่อจะได้มีเวลาไปคุยและเที่ยวกับเพื่อน

36. จากคำตอบข้อ 35. นักเรียนคิดว่าคำตอบที่นักเรียนเลือกเป็นการตัดสินใจที่ดีหรือไม่ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

- . ดี เพราะทำงานเสร็จแล้วยังได้คุยเล่นกับเพื่อน
- . ดี เพราะได้ทำงานเสร็จครูจะไม่ทำโทษ
- . ดี เพราะทำงานเสร็จ เพื่อนก็ไม่ล้อ
- . ดี เพราะไม่ต้องฝืนใจทำในสิ่งที่ไม่ดี

นี่แหละ..ผู้นำ

สมหญิงเป็นหญิงสาวที่เกิดในชนบท เป็นคนอริยาศยดี มีน้ำใจ มีความรับผิดชอบ และมีลักษณะผู้นำ จึงเป็นที่ชื่นชมของคนทั่วไป สมหญิงแต่งงานกับกวี ซึ่งเป็นหัวหน้าคนงานอยู่ที่โรงงานแห่งหนึ่ง ทั้ง 2 คนต่างช่วยกันสร้างฐานะทางครอบครัวให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ และถ้ามีใครเดือดร้อนสมหญิงจะช่วยเหลือจนเจอ ตลอดจนช่วยทะนุบำรุงหมู่บ้านของคนให้เจริญก้าวหน้า และเมื่อกำนันคนเก่าลาออก สมหญิงจึงได้รับเลือกเป็นกำนันหญิงคนแรกของจังหวัดนี้

ต่อมาในหมู่บ้านเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ น้ำในแม่น้ำลำคลองเน่าเสียมีผลให้ปลาตายเป็นจำนวนมาก ประชาชนเองก็ได้รับความเดือดร้อน เมื่ออาบนํ้าในแม่น้ำลำคลอง ก็จะเกิดเมือกผดคันคันกันไปทั่วหน้า เนื่องจากโรงงานปล่อยน้ำเน่าเสียลงมา ชาวบ้านไม่กล้าจะไปฟุ้งร้องเจ้าหน้าที่ เพราะเกรงอิทธิพลจากเจ้าของโรงงาน สมหญิงในฐานะกำนันผู้นำของหมู่บ้าน จึงเดินทางไปเจรจากับเจ้าของโรงงาน แต่กลับได้รับคำขู่ ถ้าใครนำเรื่องนี้ไปแจ้งเจ้าหน้าที่จะได้รับอันตราย สมหญิงในฐานะผู้นำของชุมชนจะตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร

37. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ

- . ผู้นำชุมชนเป็นผู้หญิงจึงได้รับคำขู่จากเจ้าของโรงงาน
- . ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน เพราะโรงงานปล่อยน้ำเน่าเสียลงสู่แม่น้ำ
- . ถ้าใครนำเรื่องแม่น้ำเน่าเสียไปแจ้งเจ้าหน้าที่จะได้รับอันตราย
- . เมื่อประชาชนอาบนํ้าในแม่น้ำ จะเกิดเมือกผดคันคันตามลำตัว

38. ถ้านักเรียนเป็นสมมติฐานที่ต้องตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น นักเรียนจะมีวิธีการรวบรวมข้อมูลอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหานี้ได้

ก. รวบรวมจากข้อเสนอของเจ้าของโรงงาน

- . สังเกตจากพฤติกรรมของชาวบ้าน
- . สอบถามจากชาวบ้าน
- . สังเกตจากพฤติกรรมของเจ้าของโรงงาน

39. จากสถานการณ์ที่กำหนด ถ้ามีผู้สรุปให้นักเรียนฟังดังนี้

ข้อ 1. “สมมติฐานเป็นหญิงสาวที่เกิดในชนบท เป็นคนมีอัธยาศัยดี”

ข้อ 2. “สมมติฐานได้รับเลือกเป็นกำนันหญิงคนแรก เพราะเป็นคนดีมีความรับผิดชอบ”

จากข้อสรุปดังกล่าว นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- . ข้อ 1. เป็นข้อเท็จจริง ข้อ 2. เป็นข้อคิดเห็น
- . ข้อ 1. เป็นข้อคิดเห็น ข้อ 2. เป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อความทั้งสองเป็นข้อเท็จจริง
- . ข้อความทั้งสองเป็นข้อคิดเห็น

40. จากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนคิดว่าข้อใดน่าจะเป็นเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เกิดปัญหากับชาวบ้าน

- . ชาวบ้านไม่มีปลากินเพราะปลาตายหมด
- . โรงงานปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ โดยปราศจากความรับผิดชอบ
- . ชาวบ้านไม่มีอำนาจในการต่อรองกับเจ้าของโรงงาน
- . ชาวบ้านใช้น้ำในคลองไม่ได้เพราะน้ำเน่าเสีย

41. ถ้านักเรียนเป็นสมมติฐานในฐานะผู้นำชุมชน นักเรียนจะตัดสินใจเลือกทำสิ่งใด

- . หากคนคุ้มครองและเข้าไปเจรจากับเจ้าของโรงงานใหม่
- . แจ้งส่วนราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบและดำเนินการให้
- . แจ้งให้สื่อมวลชนช่วยออกข่าวประจานความเห็นแก่ตัวของเจ้าของโรงงาน
- . รวบรวมชาวบ้านประท้วงโรงงานด้วยวิธีการที่รุนแรง

42. จากคำตอบข้อ 41. นักเรียนคิดว่าคำตอบที่นักเรียนเลือกเป็นการตัดสินใจที่ดีหรือไม่ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

- . ดี เพราะโรงงานจะถูกประจานและไม่กล้าทิ้งน้ำเสียลงแม่น้ำลำคลองอีก
- . ดี เพราะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน
- . ดี เพราะเจ้าของโรงงานไม่กล้าดำเนินการตามคำขู่
- . ดี เพราะไม่กล้าปล่อยน้ำเสียลงคลองอีก